

APERITIFF

07 JOI • 20 Iunie • 2024

28 - 31 ENGLISH PAGES

PUBLICAȚIE OFICIALĂ A TIFF ISSN 2784-3815 ISSN - L2784 - 3149

TREI KILOMETRI DE PATRIARHAT ȘI STEREOTIPURI

Trei kilometri până la capătul lumii, filmul regizat de Emanuel Pârvu, radiografiază incisiv o lume uitată de timp, în care legile nescrise domnesc în continuare. Vezi producția premiată la Cannes astăzi, de la ora 21.45, în Piața Unirii, în cadrul secțiunii Zilele Filmului Românesc (ZFR).

▶
3

▶ Care-i faza cu filmul românesc în 2024?

26 Selecția ZFR este o nouă dovadă a diversității tot mai mari a cinemaului autohton. Citiți o analiză despre peliculele prezentate anul acesta la TIFF.

▶ Despre filme și crize de conținut

6 30 (EN) „Avem nevoie de mai mulți cinești dispuși să se joace cu focul”, afirmă Mihai Chirilov, directorul artistic al festivalului, în editorialele semnate în AperiTIFF.

BILETE TIFF.23

VÂNZAREA BILETELOR

• **ON-LINE**, pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, TIFF Official APP. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului.

• **DE LA CASIERILE TIFF**, începând de luni, 10 iunie 2024: **Cinema FLORIN PIERSC**, Piața Mihai Viteazul, nr. 11 / **Cinema VICTORIA**, B-dul Eroilor, nr. 51 / **Piața Unirii** / iar din 14 iunie în: **Cinema ARTA**, str. Universității, nr. 3. Programul casierilor: Luni, 10 iunie – joi, 13 iunie: 11:00 - 19:00; Vineri, 14 iunie – duminică, 24 iunie: 09:00 - 23:00.

ATENȚIE!

Recomandăm procurarea biletelor online. Vor exista doar cinci puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria, Cinema Arta și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus. **Toți posesorii de acreditări** trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚUL BILETELOR

Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: 25 lei.

Bilet matineu (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09:00 – 14:00): 20 lei

BILETE CU PREȚ SPECIAL

Bilet pentru proiecțiile în aer liber: 20 lei / **Bilet pentru proiecțiile din cadrul mini TIFF:** 20 lei / **Bilet pentru proiecțiile de la Cinema Mărăști și Cinema Dacia:** 25 lei / **Bilet pentru Gala de deschidere:** 50 lei* / **Bilet pentru Ceremonia de închidere:** 60 lei* / **Bilet pentru Garden Party:** 60 lei* / **Bilet pentru Concerte, cine-concerte:** 50 lei*, excepție Muzeul de Artă: 40 lei* / **Bilet pentru evenimentele Film Food:** 250 lei*

ANULARE ȘI RAMBURSARE

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, respectiv tiff.eventbook.ro pentru informații referitoare la reprogramarea proiecțiilor. Contravaloarea biletelor nu se returnează în situația în care condițiile meteo se deteriorează după începerea proiecției. De asemenea, nu se returnează contravaloarea biletelor nefolosite din pachetul de abonamente. Pentru orice alte informații sau neclarități, vă rugăm să ne contactați pe adresa de email ticketing@tiff.ro.

POLITICA DE ACCES

• Accesul la eveniment se face prin scanarea biletului, fie printat, fie în format electronic, de pe dispozitivele mobile. Accesul este posibil doar pe baza unui bilet valabil la proiecția respectivă (excepând copiii sub 3 ani, care nu ocupă un loc individual).

• **Cu 5 minute înaintea începerii** oricărei proiecții, se va permite intrarea în sală a deținătorilor de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure BILETE DE INTRARE, cu condiția să existe locuri libere în sală.

• Locurile în sală sunt garantate până cu 5 minute înainte de începerea proiecției. De asemenea, **după începerea proiecției, accesul în sală este interzis!** Locurile nu sunt alocate și sunt disponibile la alegerea spectatorului.

• Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios, astfel că vă recomandăm să verificați descrierea acestora din programul oficial înainte de a cumpăra biletele.

• Accesul cu animale de companie nu este permis în incinta sălilor de cinema.

• Consumul de băuturi și produse alimentare din exterior este interzis.

Premiul publicului TIFF.23

COMPETIȚIE

1	FRATE DE-O VARĂ / SUMMER BROTHER	4.41
2	OMUL DE ARGILĂ / THE DREAMER	4.22
3	CELĂLALT FIU / THE OTHER SON	4.17
4	FETELE TOT FETE / GIRLS WILL BE GIRLS	4.10
5	HIPNOZA / THE HYPNOSIS	3.97
6	BĂTRÂNUL BURLAC / THE OLD BACHELOR	3.95
7	PUNCT DE TRECERE / TOLL	3.87
8	DAY TRIPPER	3.84
9	DANIEL AUERBACH	3.80
10	CADRU PERMANENT / PERMANENT PICTURE	3.31

BAROMETRU GENERAL

1	O VIAȚĂ REMARABILĂ / ONE LIFE	4.86
2	NASTY / NASTY. MORE THAN JUST TENNIS	4.83
3	GUSTUL DULCE AL SUCCESULUI / SUGAR AND STARS	4.83
4	AȘTEPTÂNDU-L PE DALI / A CHEF FOR DALI	4.81
5	VOY! VOY! VOY!	4.73
6	PĂZITORII FORMULEI / GUARDIANS OF THE FORMULA	4.72
7	BASTARDUL / THE PROMISED LAND	4.70
8	TOVARĂȘU: FACEREA, GLORIA ȘI DESFACEREA UNUI DICTATOR / COMRADE: THE MAKING, GLORY AND UNMAKING OF A DICTATOR	4.69
9	CASA DRAGONULUI / HOUSE OF THE DRAGON	4.69
10	DOGMAN	4.68

Concertele zilei la Muzeul de Artă

Astăzi, 20 iunie, v-am pregătit nu unul ci două concerte pe scena din curtea Muzeului de Artă. La ora 19:00 îl putem asculta pe Andrei Irimia cu al său proiect *Lights and Shadows*, pentru ca de la 20:00 să ne delectăm cu un concert La Chica.

„*Lights and Shadows*”, spune Andrei Irimia, „este o călătorie spre un subtil echilibru între lumină și întuneric pe care îl avem cu toții în noi.” Compozitorul folosește un sistem de iluminare special creat pentru scenă, care va fi sincronizat cu fiecare piesă. Va fi însoțit de violonista Elena Verhovechi și de celistul Thibault Solorzano. Concertul este sprijinit de IQOS, iar intrarea este liberă.

Prin muzica sa, La Chica reunește două lumi: America Latină, un tărâm intens și mistic, și Parisul,

pământ multicultural și modern. Universul ei s-a construit în jurul pianului și al clapelor, iar franco-venezueleanca amestecă inspirațiile sale clasice cu profunzimea straturilor aeriene de sintetizator analogic, transmitând emoții crude, între gânduri abstracte și introspecție poetică. Concertul La Chica este organizat cu sprijinul Ambasadei Franței în România și a Institutului Francez din România. ■

ÎN CAZ DE PLOAIE

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea.

- Proiecția zilnică a filmului din **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**, ora 21.45, va avea loc în aceeași seară la Casa de Cultură a Studenților, începând cu ora 23.00.

- Proiecția zilnică a filmului din **IULIUS PARC OPEN AIR** va avea loc în aceeași seară la Cinema Mărăști, începând cu ora 22.30.

- Proiecția zilnică a filmului de la **UBB OPEN AIR**, ora 22.00, va avea loc în aceeași seară la Cercul Militar, începând cu ora 23.00.

LOCAȚII

FLORIN PIERSC, Piața Mihai Viteazul, nr. 11
CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR, Piața Lucian Blaga, nr. 1-3
PIAȚA UNIRII OPEN AIR VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51
CERCUL MILITAR, B-dul Eroilor, nr. 51
* fără rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități
ARTA, str. Universității, nr. 3
UNIVERSITATEA SAPIENTIA, str. Calea Turzii, nr. 4
* fără rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități
IULIUS PARC OPEN AIR, str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B
MUZEUL DE ARTĂ, str. Piața Unirii, nr. 30
CINEMA DACIA, str. Bucegi, bl A1
CINEMA MĂRĂȘTI, str. Aurel Vlaicu, nr. 3
CASTELUL BĂNFFY – BONȚIDA, DJ161, localitatea Bonțida
CASTELUL BĂNFFY – RÂSCRUCI, DN16, localitatea Râscruci
PARC POLIGON FLOREȘTI, strada Sub Cetate, nr. 13, Parcul Poligon, Florești
TEATRUL NAȚIONAL CLUJ NAPOCA, Piața Ștefan cel Mare, nr. 2-4.

APERITIFF

Redactor-sef:
Dan Boicea

Redactor-sef adjuncț:
Laurențiu Paraschiv

Editori:
Ion Indolean
Claudia Negrea
Craița Nanu
Ruxandra
Predescu
Vlad Marina
Oana Balaci
Emily Noejevich
Andrea Marton
Serban Mark Pop
Mircea Laslo
Maria Măruță
Adda Mihăescu

Junior editori:
Mara Iulia Crișan
Anda Pășcuță
Olga Maria Cîrlig
Bertalan Timar
Collete Weber

Graphic design:
Carmen Gociu
Gabi Bora
Vasile Pipas

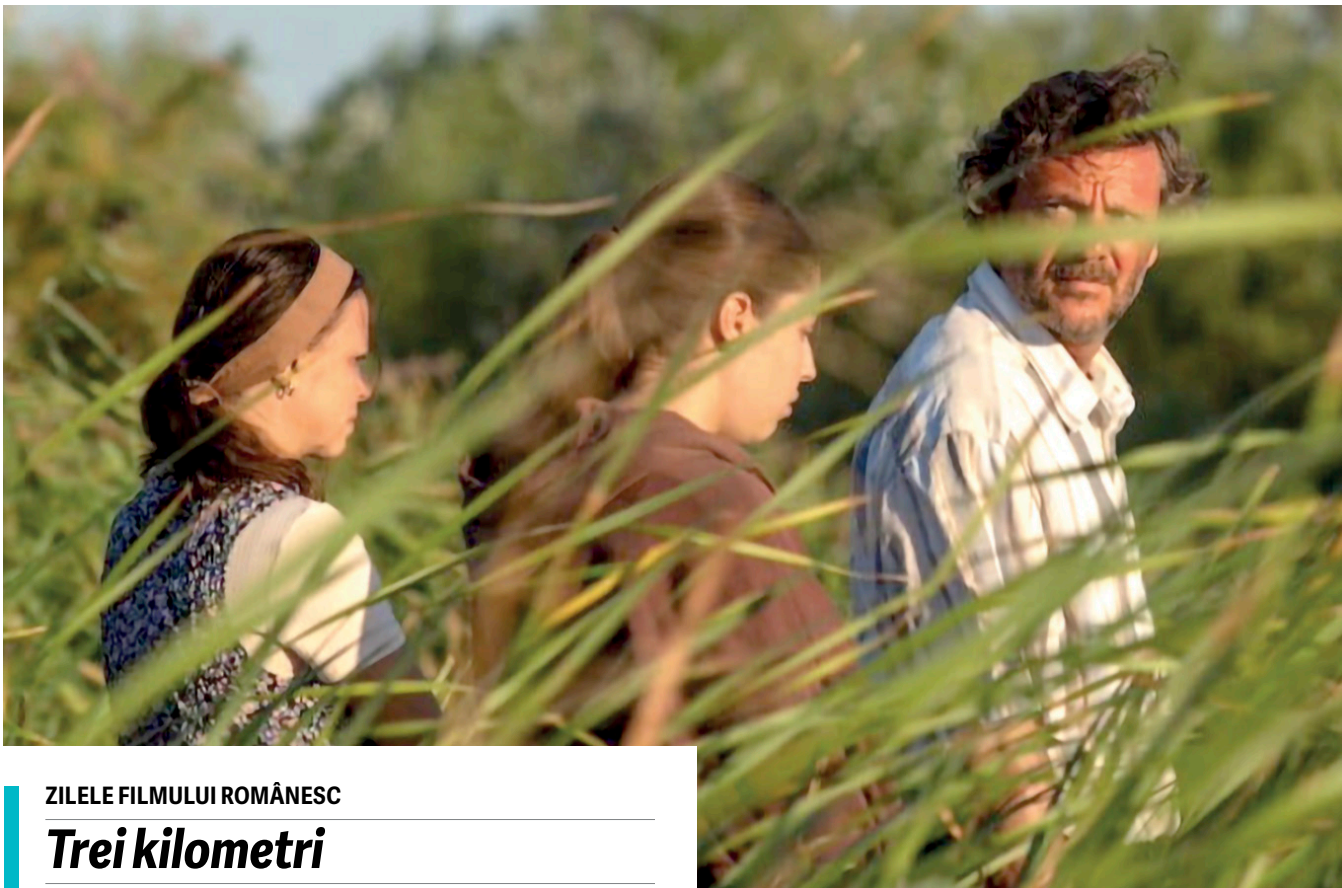
Tipărit la:
Garamond

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Trei kilometri până la capătul lumii

Paradisul natural al contrastelor

Oana Balaci

Cel de-al treilea lung-metraj al actorului devenit regizor Emanuel Pârvu

a avut premiera mondială anul acesta la Festivalul de Film de la Cannes, unde a primit premiul Queer Palm. Acum, realizatorul e din nou la TIFF.

Acțiunea din *Trei kilometri până la capătul lumii* (și al rațiunii) se petrece într-un sătuc aparent liniștit din Delta Dunării, unde ilegalități precum braconajul și corupția sunt la ordinea zilei. Însă, similar firului narativ din *Marocco* – al doilea lung-metraj al cineastului, selectat în Competiția Oficială la TIFF.20 – un gest de tandrețe făcut cu cele mai bune intenții declanșează o serie de evenimente nefericite ce aruncă întreaga comunitate într-un haos neașteptat.

Distribuția reunește actori consacrați precum Adrian Titieni, Laura Vasiliu, Bogdan Dumitrache și Valeriu Andriuță cu generația tânără, din care fac parte Ciprian Chiujdea și Ingrid Berescu, fiecare cu o interpretare naturală și veridică, specifică atmosferei rurale.

Filmul expune povestea unui băiat homosexual întors în satul natal pentru a petrece timp cu familia după examenul de bacalaureat, a cărui experiență se dovedește a fi departe de seninătatea ultimelor zile lungi de vară care precedă facultatea: într-o noapte, pe drumul de la discotecă spre casă, Adrian este bătut în mijlocul străzii.

Paradisul natural în care timpul curge mai încet se transformă astfel într-un cadru spațial propice luptelor între vechi și nou, între conservatorism și progresism, între rural și urban, între medicină și religie. Peisajele idilice se află în antiteză profundă cu barbarismul de care dau dovadă personajele, trecut atât de ușor cu vede-

Sistemul juridic putred și stereotipurile unei societăți patriarhale sunt explorate pe fundalul peisajelor idilice din Delta Dunării.

rea în numele păcii colective. Într-o lume aflată la capătul pământului, la marginea civilizației, în care status quo-ul trebuie prezervat cu orice preț, legăturile de sânge valorează prea puțin.

Scenariul Mirunei Berescu, scris în colaborarea cu Pârvu, prezintă o societate patriarhală guvernată de frică și „gura lumii”, unde

banii și relațiile sunt cele mai importante atuuri. Replicile absurde ale celor aflați în poziții de autoritate sunt spuse cu atâta calm și sinceritate încât e greu să nu încerci să vezi și punctul lor de vedere.

Acesta este farmecul. Antagoniștii nu mint și nu neagă faptele, iar comisarul pare înclinat să facă ce e cinstit. Spre deosebire de situația din *Oameni obișnuiți* – drama lui Paul Negoescu ce conturează o imagine similară a poliției din mediul rural – care degenerază îngrozitor, aici pare să nu fie vreo urmă de malițiozitate. Fiecare are cu adevărat impresia că ce face e corect și „mai bine” pentru celălalt. *Trei kilometri până la capătul lumii* se joacă cu perspectivele și nu dă verdicte. Puteți să dați voi?

JOI, 20 IUNIE, ORA 21:45 / PIAȚA UNIRII OPEN AIR
SÂMBĂȚĂ, 22 IUNIE, ORA 15:00 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

Daniele Luchetti: „Cred că, în momentul în care începem să ne descriem pe noi înșine, ne pierdem”

De ce trebuie „să știm” cine suntem, când putem pur și simplu „să fim”? Asta e ceea ce crede, după 40 de ani de carieră, unul dintre cei mai buni regizori contemporani italieni. Onest și extrem de prietenos, Daniele Luchetti a fost distins în cadrul TIFF.23 cu Premiul Special pentru Contribuția adusă la Cinematografia Mondială.

Andrea Marton

Foto: Chris Nemeș

Cum a fost experiența de sâmbătă seara la TIFF.23 și ce v-a impresionat cel mai mult?

Cu siguranță, cel mai frumos și interesant lucru a fost faptul că directorul artistic al festivalului, Mihai Chirilov, a pus laolaltă trei filme realizate pe parcursul a 30 de ani, dar care au lucruri în comun [...] de care nu mi-am dat seama până acum. Atunci când faci această meserie crezând că filmele tale nu au nimic în comun, iar apoi descoperi că, de fapt, există ceva care le unește, e frumos și revigorant. **Ce anume vă inspiră pentru filmele pe care le regizați?** Pentru mine sunt oamenii. Sunt ființele umane și

“Cred că regizorul care se povestește prea explicit, prea conștient, poartă de fapt o mască. Eu nu vreau să port măști.”

relațiile dintre ele. [...] Îmi plac foarte mult filmele care surprind aceste relații și filmele de groază pentru profunzimea lor, pentru că surprind temerile și dorințele oamenilor. Acestea sunt lucrurile care mă impresionează cel mai mult atunci când văd un film. Oamenii și nu mecanismele sau efectele speciale. Și în munca mea îmi

place să reproduc ceea ce se întâmplă între oameni.

Cum v-ați descrie personal din punct de vedere al viziunii artistice?

Dacă îmi aranjez imaginea încep să fac filme care sunt toate la fel. Și nu-mi plac regizorii care fac mereu același film, în afară de câteva excepții. [...] În momentul în care te descrii pe tine însuși,

te supui unui clișeu pe care ți l-ai creat singur. Tot ce pot spune despre mine este că sunt un regizor căruia îi place schimbarea.

Ce are special fiecare dintre filmele dumneavoastră de la TIFF.23?

Ei bine, Școala (*La Scuola*) este un fel de poveste a „haosului fericit” și de neoprit la care se pretează școala pe care o urmărește. Un haos organizat, ca să zic așa. *Legături (Lacci)* este povestea haosului familial și a daunelor care se produc în familie și care se răsfrâng peste generații, în timp ce *Încredere (Confidenza)* este povestea unui haos intern. Așadar, există trei conflicte foarte puternice: conflictul din interiorul unei instituții sociale (școala), conflictul din interiorul unei instituții familiale și cel din interiorul ființei umane.

Există ceva ce îndrăgiți în mod particular la Încredere? Poate o scenă preferată?

Sunt niște scene inutile [...] care în mod normal ar fi fost tăiate, dar în schimb sunt interesante. De exemplu, există o scenă în care familia ia masa pe terasă. [...] Nu se întâmplă în esență nimic, dar în acea scenă există un sentiment perpetuu de stânjenală. [...] În timp ce filmam se auzea concertul unui cântăreț faimos, Renato Zero, aflat la doar 10 km distanță. Muzică ajungea distorsionată, deformată, de nerecunoscut. Le-am spus actorilor să o asculte în timp ce își interpretează rolurile și să vorbească doar atunci când muzica le permite. Asta a creat un sentiment foarte ciudat de suspans. Nimeni nu știe care este cea distrageră a atenției pe care o au actorii. Îmi place mult acest detaliu din film. ■

Scanează QR Code-ul pentru interviul integral pe site-ul AperiTIFF

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

CINEMA

FLORIN PIERSIC

16:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
WARBOY
88' / Marian Crișan / România

18:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
SĂPTĂMÎNA MARE (HOLY WEEK)
133' / Andrei Cohn / România, Elveția

21:00 LUNĂ PLINĂ
CUCUL (CUCKOO)
102' / Tilman Singer / Germania, SUA

CASA DE CULTURĂ

A STUDENȚILOR

15:30 GAME ON
TATAMI
103' / Zar Amir, Guy Nattiv / Georgia, SUA

17:30 GAME ON, ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
NASTY (NASTY. MORE THAN JUST TENNIS)
107' / Tudor Giurgiu, Cristian Pascariu, Tudor D. Popescu / România

20:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
RUSALKA
86' / Claudiu Mitcu / România

CINEMA

DACIA MĂNĂȘTUR

18:00 ZIUA MAGHIARĂ
CĂDERE LIBERĂ (IN THE FACE OF GRAVITY)
110' / Fésős András / Ungaria

20:30 OFFICIAL OPENING
DOGMAN
115' / Luc Besson / Franța, SUA

CINEMA MĂRĂȘTI

19:30 ZIUA MAGHIARĂ
PELIKAN BLUE
79' / László Csáki / Ungaria

CINEMA VICTORIA

10:00 COMPETIȚIE
CADRU PERMANENT (PERMANENT PICTURE)
95' / Laura Ferrés / Franța, Spania

12:00 COMPETIȚIE
BĂTRÂNUL BURLAC (THE OLD BACHELOR)
193' / Oktay Baraheni / Iran

16:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
FLUTURI DE NOAPTE (NIGHT BUTTERFLIES)
80' / Andrei Răuțu / România

18:00 COMPETIȚIE
OMUL DE ARGILĂ (L'HOMME D'ARGILE)
95' / Anaïs Tellenne / Franța, Belgia

20:00 COMPETIȚIE
FETELE TOT FÊTE (GIRLS WILL BE GIRLS)
119' / Shuchi Talati / India, Franța, SUA, Norvegia

22:30 SMART 7
VARA CU CARMEN (THE SUMMER WITH CARMEN)*
106' / Zacharias Mavroeidis / Grecia

PARCUL POLIGON

FLOREȘTI

21:45 SUPERNOVA
KOS
120' / Pawel Maślona, Pawel Maślona / Polonia, Suedia, Germania

IULIUS PARC

OPEN AIR

21:45 SUPERNOVA
DINCOLO DE GRANIȚE (CROSSING)
105' / Levan Akin / Suedia, Danemarca, Franța, Turcia, Georgia

CERCUL MILITAR

11:00 ZIUA MAGHIARĂ
MATERIAL BRUT (RAW MATERIAL)
108' / Martin Boross / Ungaria

13:30 SMART 7
PE DRUM (ON THE GO)
72' / María Gisèle Royo / Spania

15:30 MINITIFF, ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
HORIA
108' / Ana-Maria Comănescu / România, Bulgaria, Serbia

18:00 SUPERNOVA
ANIMAL
116' / Sofia Exarchou / Austria, România, Bulgaria, Grecia, Cipru

20:45 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
PELICULE DE FAMILIE (FAMILY FOOTAGE)
83' / Dan Cureau / România

CINEMA ARTA

12:00 WHAT'S UP, DOC?
TU PENTRU ETERNITATE (ETERNAL YOU)
87' / Hans Block, Moritz Rieseewick / Germania, SUA

14:30 WHAT'S UP, DOC?
MUZICĂ DIN PAHARE (GLASS, MY UNFULFILLED LIFE)
94' / Rogier Kappers / Olanda

17:00 WHAT'S UP, DOC?, ZIUA MAGHIARĂ
KIX
94' / Balint Revesz, Dávid Mikulán / Ungaria, Franța, Croația

19:15 WHAT'S UP, DOC?
CASABLANCA
65' / Adriano Fabrizio Valerio / Franța, Italia

21:15 WHAT'S UP, DOC?
LA REINE
60' / Nikola Klinger / Cehia

23:00 FOCUS JAPONIA
CONCURENTUL (THE CONTESTANT)
90' / Clair Titley / Marea Britanie

SAPIENTIA

12:15 ZIUA MAGHIARĂ
LIBER CA PASĂREA CERULUI (SOME BIRDS)
93' / Dániel Hevér / Ungaria

14:30 ZIUA MAGHIARĂ
JUCĂTORUL DE ȘAH (MASTERGAME)
90' / Barnabás Tóth / Ungaria

16:30 ZIUA MAGHIARĂ
ZIUA LUI KALMAN (KALMAN'S DAY)
71' / Szabolcs Hajdu / Ungaria

18:15 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
WEEKEND ÎN FAMILIE (FAMILY WEEKEND)
61' / Mihnea Toma / România

20:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
MAGNIFICENT SKY
86' / Alexandru Badea / România

22:15 PROIECȚII SPECIALE
CINA MEA CU ANDRE (MY DINNER WITH ANDRE)
110' / Louis Malle / SUA

PIAȚA UNIRII

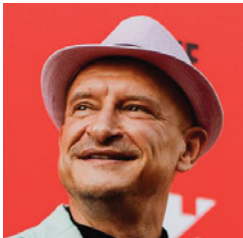
OPEN AIR

21:45 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
TREI KILOMETRI PÂNĂ LA CAPĂȚUL LUMII (THREE KILOMETRES TO THE END OF THE WORLD)
105' / Emanuel Pârnu / România

MUZEUL DE ARTĂ

21:30 CINE-CONCERT
ORAȘUL FĂRĂ EVREI (THE CITY WITHOUT JEWS)
80' / Hans Karl Breslauer / Austria
MUZICĂ ORIGINALĂ & INTERPRETARE LIVE:
ALICIA SVIGALS,
DONALD SOSIN

Mihai Chirilov: „Avem nevoie de mai mulți cinești dispuși să se joace cu focul”

Avem nevoie de mai multe filme incomode și sofisticate, controversate și „bolnave”, care să ne lovească în plex.

A mai trecut un an de săpături în oferta tot mai mare de filme care se fac azi pentru a cerne și discerne selecția de la TIFF. Colegii mei – din echipa de programare și din festivalurile internaționale similare – știu ce înseamnă asta: un proces lung, dar excitant, de căutare a acelor nestemate care să-ți rotunjească organic line-up-ul, și un slalom abil, dar frustrant, printre titluri la fel de satisfăcătoare ca privitul la cum se usucă vopseaua pe peretele unui muzeu. În plus, ca-n orice festival endorsat de Creative Europe, scopul e unul nobil și asumat: acela de a administra o doză sănătoasă și revigorantă de film european. Această particularitate face ca, dintre toți jucătorii din industrie, curatorii să aibă cea mai justă privire de ansamblu, iar concluzia, inevitabil deranjantă, este că realitatea ultimilor ani nu e tocmai roz.

Copilul teribil, odinioară imun la convenții și responsabil de bombe cinematografice de referință, pare că s-a transformat într-un absolvent răsfățat și mult prea disperat să pondeze la spirit civic și conștiință socială ca

să mai livreze artă de calitate. Îngropată sub o avalanșă de subvenții publice și fonduri regionale, cinematografia europeană produce nenumărate filme cuminți și greu vandabile – prin comparație, aventurile *straight-to-video* ale lui Nicolas Cage trec drept capodopere, care mai fac și bani. Dincolo de ocean, lucrurile nu s-au schimbat cu mult: aceleași explozii nerușinate de efecte speciale și clișee obosite, care măcar sunt sincere în intențiile lor asezonate cu popcorn. În Europa, pare atât de ușor să faci cinema încât doar cine nu vrea nu face. La care se mai adaugă și obsesia de a bifa hashtag-urile trendy ale momentului. Nu-i de mirare că filmele devin mai preocupate să se plieze pe o listă de cerințe favorizante decât să creeze povești neteziste. Imaginați-vă un *Blade Runner* distopic reimaginat ca un promo la reciclare generat de AI, sau *Portocală mecanică* redusă la o prelegere despre relele naționalismului, sau escapismul flamboaiant din opera *queer* a lui Derek

Jarman redus conjunctural la semnalizare de virtute lipsită de șvung și de culoare. Cine vrea să se plictisească în felul ăsta? Unde sunt filmele europene care ne iau maul, care ne prăjesc creierii și ne pun la încercare busola morală?

Acum, nu zic că ele au dispărut cu totul. Din fericire, excepții există (altminteri n-am mai face festivalul), dar la fel de bine există și riscul de a te agăța de ele ca de-un colac de salvare și de a le scoate la înaintare de parcă ele ar putea confirma o regulă, când de fapt se vede cu ochiul liber că împărțutul e aproape gol. Cât despre comentariul socio-politic, să nu fiu greșit înțeles: el este mai necesar ca oricând și poate fi și eficient. Dar cele mai bune filme europene au abordat întotdeauna situațiile complexe cu inteligență,

artistică. La ce bun să mai ții predici celor convertiți când ai putea să-ți recalibrezi deșept discursul și să stârnești o conversație autentică?

De mai mulți autori temerari, dispuși să se joace cu focul. Să se scufunde în întuneric, înfruntând contradicțiile experienței umane. Să-și pună întrebări cu adevărat inconfortabile despre credință, moralitate, despre natura însăși a existenței. După cum, la fel de bine, avem nevoie de regizoare. Criza cineaștelor e stringentă, dar deficitar instrumentată – pare-mi-se încă din stadiul decizional de finanțare al proiectelor. Diversitatea ar trebui să se traducă printr-o tapiserie vibrantă de voci unice, minți libere și o celebrare a contradicțiilor și a perspectivelor diferite, nu în procente impuse contabil sau puritate ideologică. O cauză

Where Elephants Go

imaginație, ambiguitate, un pic de nebunie și dorința de a chestiona, nu doar de a consolida, narațiunile existente. Astăzi, ele par prea ocupate să fie corecte din punct de vedere politic sau pur și simplu degeaba ca să-și mai propună cum să stimuleze gândirea critică. Regizorii sunt precauți, autosuficienți sau, pur și simplu, pare că și-au greșit meseria. Tendința actuală de a face filme cu bifele la vedere miroase a propagandă triumfalistă, nicidecum a provocare

nobilă în teorie, care necesită reparații în regim de urgență, riscă în practică să genereze mai mult declarații feministe apăsate-circumstanțiale decât povești substanțiale, nuanțate și relevante pentru vremurile nesănătoase de polarizante în care trăim. Din fericire, autoare emergente precum Carolina Markowicz, Anais Tellenne, Shuchi Talati, Laura Ferres, Vita Drygas, Gabi Șarga și Isabela Țeț, prezente în competițiile de la TIFF.23, mă fac să cred că nu e totul pierdut. ■

Lucrurile ridicole la care visăm s-ar putea să nu fie chiar atât de ridicole pe cât credem. Dimpotrivă, viața pe care ne-o dorim ar putea depinde de lucrurile ridicole pe care ne e prea jenă să le încercăm.

WHAT'S UP, DOC?

Muzică din pahare

Manual de instrucțiuni pentru criza vârstei mijlocie

Maria Măruță

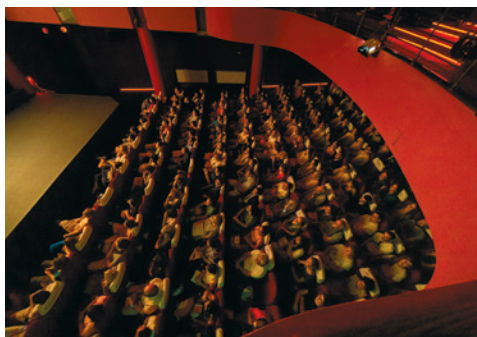
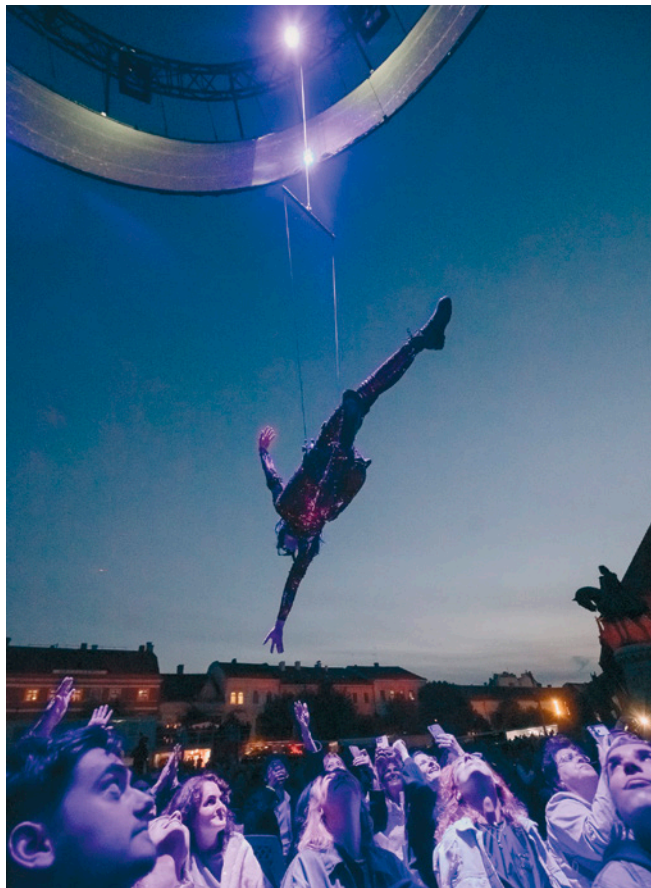
Rogier se trezește la 52 de ani că îi e frică să trăiască în mediocritate. Nimic nou, o criză clasică și inofensivă de vârstă mijlocie. Până la urmă, cine se mai apucă la vârsta lui să își schimbe cursul vieții? Merită să riște să

se facă de rușine în fața băieților și părinților lui – poate chiar în fața întregii lumi – și să dea la o parte o viață liniștită? Da, pentru că mediocritatea îl sperie mai tare decât rușinea. Dintre toate clișeele de vârstă mijlocie dintre care

ar fi putut să aleagă, Rogier decide să își îndeplinească dorința lui încă de mic copil: să cânte la pahare. După ce își confecționează singur un *glass organ*, Rogier repetă în sufrageria lui, până decide că e timpul să își încerce norocul într-una din cele mai aglomerate și turistice piețe ale Amsterdamului. Cu ajutorul unui narator nevăzut care ne povestește despre copilăria, gândurile și ambițiile lui Rogier, ieșim din criza de vârstă mijlocie

împreună cu protagonistul nostru, ca mai apoi să ne aruncăm cu capul înainte în necunoscut, deodată cu el. Documentarul olandez se concentrează asupra unui model de curaj pe parcursul a opt ani în care nici Rogier, și nici noi, nu avem idee dacă bravada lui e una orbească și prostească sau e de-a dreptul inspirațională. Cu sprijinul Ambasadei Olandei în România.
JOI, 20 Iunie, ORA 14:30 / CINEMA ARTA

TIFF VIRAL

Cele mai apreciate,
distribuite și iubite imagini de
pe conturile de social media
ale TIFF.

Fotografii de:
Chris Nemeș, Andreea Popa, Mihai Chira,
Vakarcz Loránd, Nicu Cherciu.

WHAT'S UP, DOC?

Tu pentru eternitate

Limite

Ion Indolean

Ai vrea să îi vezi pe cei care ți-au murit, să îi poți auzi și simți? Să le mai spui o dată că îi iubești sau că nu ai vrut să îi rănești. Să plângi în hohote alături de ei sau să te bucuri de prezența lor caldă. Visul și realitatea, împreună? Acum poți! Cam așa ar putea suna anunțul unor start-upuri high-tech care încep să dezvolte programe de *readucere la viață* a imaginii celor dragi. Holograme vorbitoare în realitate augmentată care par cât se poate de reale. *Tu pentru eternitate (Eternal You)* pune pe tapet o imagine

terifiantă a ceea ce a devenit interacția noastră pe Pământ. Nimic nu se mai pierde, ci totul se reciclează, căpătând noi și noi forme. Subiectul

filmului regizat de Hans Block și Moritz Riesewieck se află undeva la limita dintre înfricoșător și palpitant, iar asta îl face atractiv atât pentru visătorii care vor ca viitorul să vină mai repede, cât și pentru o anumită parte, mai conservatoare, care strâmbă din nas la orice este nou. Oameni care acceptă

Un nou trend al start-upurilor care folosesc inteligența artificială pentru a crea avatururi care ne permit să vorbim cu cei dragi chiar și după moarte.

că finalul trebuie să vină, mai devreme sau mai târziu. Pentru că, la fel ca oricare organism, fiind perisabili și finiți, avem o dată de expirare. Dar parcă n-am prea (mai) vrea să fie așa. Căutăm să prelungim cât se poate momentul și să ne satisfacem această nevoie – macabră sau îndreptățită? Pe clipa revederii se concentrează acest documentar care discută de fapt despre noi forme de religie și credință, despre ce se întâmplă când ne jucăm de-a Dumnezeu.

JOI, 20 IUNIE, ORA 12:00 / CINEMA ARTA

**COMPANIA DE APĂ
SOMEȘ S.A.**

APA ESTE VIAȚĂ, APA ESTE NATURĂ.
Compania de Apă Someș
îmbrățișează valorile ecologice
și prezintă proiecțiile eco la TIFF 2024

10 pentru FILM la TIFF, 2024

Ecaterina Elena Lupu: „Like a hungry cat at the door”

10 actori de teatru sunt prezentați anual, în cadrul TIFF, profesioniștilor din lumea filmului și publicului. Programul 10 pentru FILM la TIFF își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și îi vizează pe actorii care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema.

Interviu de Eduard Buhac

Cei 10 selectați pentru ediția a 13-a a programului sunt: Iasmina Crețoi, Silvana Negruțiu, Ana Bianca Popescu și Liviu Romanescu (București), Oana Jipa și Zoltán Deák (Sfântu Gheorghe), Radu Fărcane (Cluj), Silvia Luca (Botoșani), Ecaterina Lupu (Constanța), Balázs Varga (Târgu Mureș).

Ecaterina Elena Lupu

(27 ani) a absolvit actoria la UNATC București și este angajată a Teatrului de Stat Constanța. Aici, se face remarcată prin roluri precum Esma în *Seaside Stories* (regia Radu Afrim) sau Dvori / Procurora în *Jocuri în curtea din spate* (regia Diana Mititelu). A interpretat și rolul Io în *Prométheusz'22* / *Prometeu'22* (regia Tompa Gabor) în co-producție cu Teatrul Maghiar de Stat Cluj și SNT Drama Ljubljana.

Ce ai câștigat și ce ai pierdut în ultimii 5 ani?

Am pierdut fata inocentă ce eram, am pierdut câțiva oameni, câțiva prieteni cu care ziceam că vom îmbătrâni împreună. Am pierdut de trei ori portofelul în București, deși s-a întors de fiecare dată (gol). Am pierdut multe nopți în baruri, bând și stând aiurea, crezând că mă distrez și fac lucruri cool. Ce-am câștigat? Legături frumoase de prietenie, experiență în teatru (mi-am dat seama că pot să-i păcălesc pe toți că sunt talentată), am câștigat curajul de a fi onestă, o relaxare în franchețe.

Scuze Ecaterina, tocmai am citit un Breaking News – cică «Toate artele din țară

Foto: Sabina Costinel

„Nu știu cum să reacționez la validarea verbală, la laude. Prefer să primesc roluri, mai bine. Fără cuvinte, doar oportunități.”

s-au desființat, orice formă de exprimare artistică e interzisă prin lege marțială, iar granițele s-au închis.» Aoleu, ce naiba mea faci să-ți câștigi pâinea?

Procurora. Mă fac procurora.

și n-am fost. Dar n-am vrut niciodată să mă las fiindcă e prea greu. Asta nu.

Simți că ai nevoie de validare des?

Da, pentru că n-am atâta încredere în mine precum pare. Știu care mi-e reputația: încrezută, mândră și narcisistă. Poate că am fost prea validată când eram mică, am fost pusă pe un pedestal construit de părinții mei și când am ajuns la București, iluzia a dispărut. Am fost prea răsfățată, asta-i problema. În același timp, nu știu cum să reacționez la validarea verbală, la laude. Prefer să primesc roluri, mai bine. Fără cuvinte, doar oportunități.

Cu cine crezi că ți-ar aduce împlinire artistică să lucrezi?

Lars von Trier. Funny?

Da, face comedii foarte bune. Vorbind de funny-comedii - când vei fi pământ sau lut sau o vază cu flori sau un plop sau cireș sau o candelă sau ce vei deveni tu la final, cum ai vrea să-și amintească lumea de tine?

Ca un mare artist. Mi-ar plăcea să fie oameni care să aprindă lumânări la biserică pentru mine. Mi-ar plăcea să se zică că mi-a plăcut viața. Că îmi place viața. Și chiar îmi place. Dar, Doamne, câtă tristețe... ■

Ce face un procuror?

Îi apără pe ăia răi. (Râde) Nu. Îi acuză pe ăia buni!

Să le fie țărână ușoară. De câte ori ai vrut să te lași?

În anul I de facultate, în anul II de facultate, și după anul III, după ce n-am luat concursul de angajare la Constanța, apoi când am aflat că am fost propusă pentru nominalizare la Premiul de Debut la UNITER și n-am mai fost nominalizată. Deci de fiecare dată când am simțit că voiam să fiu validată

Scanați QR Code-ul pentru interviu integral cu Ecaterina Elena Lupu pe site-ul Liternet:

COMPETIȚIE

Bătrânul burlac

Tulburător

Ion Indolean

Multi-stratificat, învelit sub dialoguri stufoase și grele, condimentate cu momente de violență viscerală, Bătrânul burlac vorbește pe un ton când grav, când delicat, despre adâncurile sufletului, amintind de producții clasice precum *Who's Afraid of Virginia Woolf?* sau *East of Eden*.

Al doilea lungmetraj al iranianului Oktay Baraheni

pare venit din alte vremuri. Povestea unui tată despot, trecut bine de junețe, părăsit de nevastă și în căutarea unei noi soții, se desfășoară în casa în care locuiește alături de băieții lui, Ali (Hamed Behdad) și Reza (Mohammad Valizadegan), deocamdată pierde-vară, dar fiecare cu visuri mărețe.

În acest Iran apăsător, regizorul nu construiește facil, pe totalitarismul politic de stat, ci pe acela intim, al familiei, plasat în Teheran, dar posibil oriunde există

bănuială, neîncredere și ură, toate acumulate în timp, toate închise etanș într-o oală sub presiune care stă să explodeze de la preaplinul unor inimi întunecate puțin câte puțin.

Insidios și manipulator, Gholam (Hassan Pourshirazi), tatăl băieților, aduce în casă o femeie cu care pretinde că se iubește: Rana (Leila Hatami, o știți din capodopera lui Asghar Farhadi, proiectată la TIFF 2012, *A Separation*) e fascinantă, aparent independentă și solară, diferită față de modelele cu care (probabil) cei doi băieți – ajuși acum

la 40 de ani, dar în continuare infantilizați de mediul casei – au crescut. Rana îi vrăjește, mai ales pe Ali, cel mare, idealist și corect-așa cum nu e părintele său, ca model emulat în antiteză, rod al unui refuz al acceptării propriei origini. Numai că spiritul lui frumos poate fi ușor (în)frânt, fiind sedimentat nu pe curaj și libertate, ci pe frică și dispreț; pe așa nu. Reza, chiar dacă mai exaltat și aparent mai dinamic, e impresionabil și, cu toate că fantazează la uciderea tatălui, poate fi mituit cu un telefon nou.

Acest conflict mocnit între cei trei e nedrept și inegal, păstrat astfel de tată prin diversele tertipururi exercitate, rafinate o viață întregă, pline de secrete și umbre, de lucruri închise și dosite prin pereți, fie ei

reali sau sufletești. Gholam pare mereu ieșit din peștera dependențelor și violenței, transpiră heroină și alcool, și pare dispus să distrugă totul în loc să se declare, vreodată, învins.

Casa lor, pe care băieții tot așteaptă să o moștenească, pe măsură ce devine tot mai insalubră și exasperantă, lăsată de mama dispărută, devine o hartă a unor existențe complexe, misterioase. Un tărâm traumatic, închis, plin de cotloane, pe care cele trei ore pline de ritm și nerv le dezvăluie suspicios, așa încât nici la final nu le putem descoase în totalitate. Așa cum nu putem descoase de fapt viața unor oameni, oricât i-am urmărit, pentru că mereu vor exista amănunte nelămurite și nespuse.

JOI, 20 Iunie, ORA 12:00 / CINEMA VICTORIA

Cărțile

TIFF.23

Mircea Laslo

Dacă vă place să „petreceți ore întregi privind copaci tocați, halucinând” (adică să citiți), la TIFF Lounge din Piața Unirii vă sunt propuse următoarele lansări de carte:

JOI, 20 IUNIE

15:30 – *Anatomia poveștii*, de John Truby, trad. Alexandru Maftעי. Invitați: Alexandru Maftעי și Ioan Pop-Curșeu. Moderator: Alexandra Felseghi.

VINERI, 21 IUNIE

13:00 – Pe tema „propagandă și producție de film în perioada comunistă”:

Reconstituirea „Revizorului” – Lucian Pintilie în dosarele securității, de Romina Soica

„Arhitectul” – Liviu Ciulei în dosarele securității, de Romina Soica

Opinie, prudență și cenzură. Filmul de actualitate în România comunistă (1965-1989), de Ion Indolean

Film și propagandă în România comunistă, de Gabriel Moisa

Moderator: Radu Toderici.

14:30 – *Post/neoistoria filmului românesc (și nu numai) în mono-dialoguri critice, vol. 4*, de Valerian Sava. Moderatori: Vasile George Dâncu – directorul Editurii Școala Ardeleană, și Radu Toderici – critic de film și cercetător.

SĂMBĂTĂ, 22 IUNIE

15:00 – *A fost ca-n filme*, de Liviu Tofan și Stejărel Olaru; *Istoria filmului. O introducere*, de Kristin Thompson, David Bordwell și Jeff Smith, trad. coordonată de Andrei Rus. Moderator: Irina Margareta Nistor.

Limonov – Din competiția Cannes, direct la TIFF

Limonov, noul film al celebrului cineast rus Kirill Serebrennikov, selectat în Competiția Festivalului de la Cannes 2024 și avându-l pe Ben Whishaw în rolul principal, este primul film-surpriză de la TIFF.23!

Militant revoluționar, bătăuș, scriitor clandestin, majordom al unui milionar din Manhattan, dar și poet incisiv, iubitor

de femei frumoase, răz-bunător, agitator politic și romancier care a scris despre propria măreție.

Bazat pe romanul lui Emmanuel Carrère, povestea vieții lui Eduard Limonov este o călătorie prin Rusia, America și Europa în a doua jumătate a secolului XX.

SĂMBĂTĂ, 22 IUNIE, ORA 18:00 / CINEMA FLORIN PIERSC.

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Săptămâna mare

Nărav de epocă

Vlad Marina

Cu răbdarea și atenția unui cronicar interesat în egală măsură să consemneze și să polemizeze, Săptămâna mare seamănă psihologie și mize etice peste o parcelă istorică puțin explorată în filmul românesc.

La noi, ca și în alte părți, sfârșitul de secol XIX a fost o perioadă cel puțin complicată la capitolul moravuri. Ciocnirea dintre cultura tradițională, cu religia și cutumele sale, și modernitatea alunecoasă care i-a dat și pe Darwin, dar și pe Lombroso

(cu a sa notorie teorie care leagă fizionomia de „fibră” infracțională a oamenilor) era în toi. Prăpastia dintre clasele sociale se adâncea și culmina în marile răscoale țărănești de la 1888 și 1907. Antisemitismul se răspândea, acum și cu justificări pretins științifice.

Este o atmosferă de tumult istoric pe care *Săptămâna mare* o surprinde foarte bine, începând de la conflict

și mergând până la vorbele aruncate în treacăt de personaje. Adaptare după *O făclie de Paște*, probabil cel mai șocant text al carierei lui I.L. Caragiale, filmul îl are în centru pe Leaba (Doru Bem), un hangiu evreu relativ prosper care primește o amenințare cu moartea de la un fost argat, cu scadență chiar în ziua de Paște. Gestul are, bineînțeles, o rezonanță simbolică: se dorește o insultă (antisemită)

la adresa diferențelor etnice și religioase care îi despart. Ceea ce urmează este un declin al protagonistului înspre reacții defensive și ofensive tot mai paranoice și mai impulsive, care ajung până la urmă să îi șubrezească principalii stâlpi existențiali de susținere – relația cu familia și respectul de care se bucură în comunitate. Pe lângă voluptatea, subtilitatea și suspansul acestui tablou psiho-social, marele merit al regizorului Andrei Cohn este că ridică la fileu și o întrebare filosofică dificilă, pe care nuvela lui Caragiale nu o articula până la capăt: în ce măsură e justificat să pedepsești pe cineva anume pentru o nedreptate cu autor colectiv, care își are, de fapt, sursa în chiar aerul contaminat al epocii? De văzut și discutat.

JOI, 20 IUNIE, ORA 20:00 / CINEMA FLORIN PIERSC

VINERI, 21 IUNIE, ORA 10:00 / CINEMA ARTA

SMART 7

Pe drum Suprarealism punk iberic

Mircea Laslo

Tema reproducerii este abordată adeseori cu un soi de pragmatism filosofic destul de arid – este etic să faci copii într-o lume atât de imprevizibilă și apocaliptică? Ai calculat bine parametrii culturalo-socio-economici înainte să te gândești la asta? Ai ales cu grijă partenerul de viață? Ți-ai delimitat clar opiniile? Lista

de întrebări este deopotrivă nesfârșită și monotonă, iar abordările lor în artă (cinematografică și nu numai), cam la fel. Din acest punct de vedere, cel puțin, *Pe drum* (*On the Go*) vine ca o gură de aer proaspăt. Lăsând dezbaterele în plan secund, María Gisèle Royo și Julia de Castro (care e, totodată, și interpreta personajului principal, Mi-

lagros) propun o experiență care duce pe alocuri cu gândul la Jodorowsky, dar într-o cheie punk, un film care își explorează tema printr-un filtru oniric, foarte încărcat simbolic, fără a deveni (prea) pretențios. Regizoarele iberice pun raționalitatea înapoi la colțul ei, re conectându-se la instinct, la pulsație primară, la sexu-

Un road movie punk, flamenco, queer, sexy și suprarealist, ca un vis febril, despre sexualitate, instinct și vitalitate.

alitate dincolo de războaiele culturale identitare.

Fără a perora, filmul declară: sexualitatea este mult mai profundă decât pojghița politică prin care ne raportăm la ea mai nou. Conceptul consimțământului nu poate detrona instinctul. Interacțiunile dintre oameni sunt deopotrivă aleatorii și revelatorii. Muzica te cântă, ea, pe tine. *Ay, madre mia*, câtă vigoare în această peliculă!

JOI, 20 Iunie, ora 13:30 / CERCUL MILITAR

CAII DE LA LETEA
PRINCEPS

De viță liberă

Ilie Năstase: „Am plătit și amenzi, dar n-au putut să mă schimbe niciodată“

Retrospectiv, dar neschimbat față de acum 50 de ani, Ilie Năstase vorbește candid despre carieră, filmul *Nasty*, schimbările din lumea tenisului, cel mai frumos moment din carieră și prietenii create dinăuntrul (și din afara) industriei.

intervi de Șerban Mark Pop

Cum s-ar potrivi personalitatea Năstase în tenisul de azi?

Nu mă gândesc și nu îmi place să compar tenisul de atunci cu tenisul de azi. Degeaba comparăm campionii de atunci cu campionii de acum. În perioada în care am jucat, mi-a fost bine, am iubit ce am făcut. Sigur că atunci era permisibil să faci lucruri pe teren. Sigur, am plătit și amenzi, am fost și suspendat, dar n-au putut să mă schimbe niciodată.

Cum se uită Năstase de acum la Năstase din trecut? Vreun regret?

Dacă ascuți melodia lui Sinatra, *I Did It My Way*, vei auzi că și el are niște regrete. Dar cum el nu le menționează, nici eu n-am să le menționez.

Tenisul a părut adesea un cauzator de furie și stres. Care a fost cea mai fericită întâmplare din carieră (pe teren sau nu)?

E greu să spun. Când ești mic și ambițios și iubești ce faci, n-o faci ca pe o muncă,

Eram cu toții prieteni. Dacă jucam finala duminică, sâmbătă ne antrenam împreună. Ne dădeam nume, a fost frumos, oricum.

Foto: Andreea Popa

aia a fost. Mie mi-a plăcut tenisul. Țin minte că aveam 12-13 ani și am pierdut un set cu 6-0 și am plâns o săptămână, asta este... Fiecare se vrea un campion. Și eu am fost campion în 1973, deci am făcut ce mi-am propus, dar nu știi niciodată dacă o să ajungi acolo.

Tot în aceeași idee: Cum vi s-a părut filmul? Ați remarcat ceva anume?

N-a fost nimic regizat, tot ce e în film e întâmplat pe mâna mea. Am spus, au fost și amenzi și așa, dar am făcut ce mi-a plăcut mie. Nu mai poți da cu racheta în cap sau să miști scaunul. A fost odată în viață.

Sigur, astăzi nu mai puteam să fac ce am făcut atunci. Dacă te uiți urât la jucător, te dă afară.

Care a fost cel mai antagonist public de care îți aduci aminte? Derivați vreo bucurie din antagonizarea lor?

Când intri pe un teren de tenis, nu toată lumea e pentru tine sau contra ta. Când joci în Franța și joci cu un francez... Eu mă rugam să nu joc cu francezul, sau în Italia nu cu italianul. La US Open îmi doream să nu joc cu un

american. Astea, evident, nu le poți evita tot timpul.

Ați menționat americanii, deci să vorbim despre un american. Cum s-a schimbat dinamica de la Țiriac la Connors, nu doar pe teren, ci și în afara sa?

Sigur, în relația mea cu Connors era ceva de familie. Eu am fost nașul băiatului lui, el a fost nașul fetei mele. Am avut o relație mai strânsă decât cu alți jucători la dublu, eram o familie.

Ați simțit vreodată că reprezentați oamenii din afara mainstream-ului de tenis? Că sunteți dincolo de România și reprezentați lumea „din afara” Statelor Unite și a Marii Britanii?

Nu, n-am simțit asta. Noi eram cu toții prieteni. Nu aveam antrenori, nu aveam manageri, nu aveam nutriționiști, nimic. Ne ajutam unii pe alții. Diferența dintre finalist la învingător era una mică.

WHAT'S UP, DOC?

La Reine

O cultură de lavandă, traume și boemie

Maria Măruță

În mijlocul pustietății, undeva la o fermă de lavandă, se încheagă o comunitate strânsă de *addicts*, în miezul căreia e un Ian. Pe lângă lavandă, ferma devine o adevărată cultură de traume și povești de viață, pe care suntem invitați să le gustăm, fără să le scoatem din rădăcină.

Din documentarul *La Reine* lipsesc bucăți mari; suntem condamnați să ră-

mânem cu multe întrebări la care nu vom primi răspunsul niciodată, pentru că, poate, nu e nimic mai mult de zis decât ne e dat să vedem. Suntem bine-primiți în comunitatea lui Ian pentru o perioadă limitată, timp în care nu avem voie să ne atașăm de nimeni, nici măcar de protagonistul nostru. Ian e un bărbat boem, dependent de morfină, după ce o viață în-

treagă s-a luptat cu o adicție de droguri letale. Vorbește rar și foarte elegant, într-un accent englezesc manierat, despre tinerețea lui, zilele pe mare, și despre femei. Pe de altă parte, se plimbă desculț, adus de spate și îmbrăcat ponosit, o imagine care nu se potrivește cu vocea lui. De câțiva ani locuiește undeva în pustietatea Franței, la o fermă de lavandă, într-o

La Reine e o felie tăiată foarte subțire din viața comunității lui Ian, un documentar filmat ca rupt dintr-un vis incomplet, pe care riscăm să nu ni-l mai amintim odată plecați de acolo.

rulotă înghesuită. Totuși, în ciuda tuturor lipsurilor lui, oamenii se strâng în jurul lui Ian ca moliile la lumină. Despre Ian și adicția lui, și despre oamenii care vin și pleacă de la fermă după plac, aflăm mici frânturi, ca și cum am fi și noi doar oaspeți trecători în acest cerc atipic.

JOI, 20 Iunie, ORA 21:15 / CINEMA ARTA

TIFF. 23
INTRARE LIBERĂ

TIFF
LOUNGE
PIAȚA UNIRII

Sesiunile TIFF Talks
sunt prezentate de

Joi, 20 iunie

• **15:30 Lansare de carte: Anatomia poveștii** de John Truby, traducere de Alexandru Maftעי

• **16:00 InspiraTIFF** cu Bogdan Dumitrache

• **17:00 TIFF Talks - Școală & film :**

Dezbatere pornind de la filmele *Fără aer* și *Amal*
Invitați: Adela Stan, Dana Grigorovici

Producătorul Eilon Ratzkovsky, tutorele programului Drama Room:

„Există un progres constant în idei și abordările proiectelor”

interviu de Ileana Cecanu

Ajuns la a 4-a ediție, programul Drama Room, care are loc între 17-22 iunie la TIFF, este dedicat regizorilor, scenariștilor și producătorilor interesați de realizarea de seriale sau miniserii. Organizatorii își propun să le ofere cineaștilor din România resursele necesare pentru a accesa industria producției de seriale, atât de prolifică în ultimii ani.

Producătorul Eilon Ratzkovsky, tutorele programului Drama Room, ne-a răspuns la câteva întrebări.

Cum crezi că a evoluat programul Drama Room?

În cei trei ani de când sunt implicat, a existat din ce în ce mai mult spațiu pentru Drama Room în cadrul festivalului. S-a introdus sesiunea de pitching, iar participanții primesc chiar și un premiu, pentru cel mai bun serial Drama Room – **Best Series Project Award** – care va fi oferit de PRO TV și constă într-un acord de dezvoltare a proiectului.

Eilon Ratzkovsky

Foto: Francisc Dănilă

În plus, toate ideile din finala competiției beneficiază de o sesiune de consultanță și recomandări din partea **Gabrielei Iacob**, Head of Scripted Content Development, PRO TV. Simt că în fiecare an care trece, lucrăm mai adânc și mai profund cu proiectele selectate.

Care este misiunea ta în acest program?

Misiunea mea este să îi ajut să înțeleagă mai bine ceea ce scriu. După cum am observat în ultimii trei ani, proiectele vin adesea cu premise și idei foarte puternice. Cu toate acestea, ca în orice proiect de televiziune, trebuie să sapi mai adânc, să înțelegi personajele și să înțelegi exact despre ce vor să vorbească

Îmi place mult aici, oamenii sunt grozavi, atât participanții, cât și organizatorii. Așa că este foarte plăcut să revin!

creatorii și scenariștii. Punând întrebările potrivite, se dezvăluie că trebuie să înțeleagă mai bine despre ce scriu, ce vor să comunice și ce este important pentru ei. Sună evident, dar adesea nu este atât de evident!

Ești un prieten bun și constant al festivalului, ce te face să te întorci an de an?

Cum să nu-ți placă România? Oamenii sunt minunați, mâncarea este grozavă

și ospitalitatea e deosebită. De asemenea, la nivel profesional, cred că până acum am întâlnit mulți creatori de proiecte românești și văd potențialul de aici. Desigur, ia timp. Unii sunt mai puțin experimentați decât alții, dar poți simți, chiar și într-un timp scurt de trei ani, că există un progres constant în idei și în abordările proiectelor. Este foarte interesant și sunt sigur că în anii următori va fi și mai bine. ■

COMPETIȚIE

Omul de argilă

Despre procesul creativ

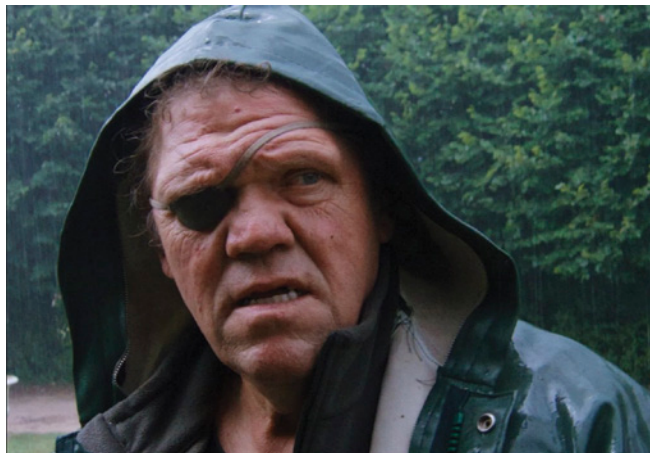
Crăița Nanu

Uneori nu știi că poți mai mult, sau ce ar putea însemna mai mult. Uneori viața se compune dintr-o serie de automatisme ce o fac previzibilă și clară și asta poate fi suficient. Întrebarea este dacă apariția artei într-un angrenaj demult pus în mișcare va destabiliza totul sau va croi alt drum.

În cazul filmului *Omul de argilă* (*The Dreamer*), un savuros melanj de basm cu comedie și dramă, arta vine sub forma unei artiste capricioase și tumultuoase, a cărei intrare, noaptea, pe o ploaie torențială, anunță din start ceva probleme. Raphael (Raphaël Thiéry), îngriji-

Raphael trăiește cu mama lui, este deja avansat în vârstă, iar felul în care arată îi asigură doar o relație cu o femeie căreia îi place să fie speriată.

torul și omul bun la toate al conacului pe care aceasta îl moștenește, se trezește brusc în miezul procesului creativ. Garance (Emmanuelle Devos), aka *The Blue Lady*, artist modern par excellence, se dedică cu toată ființa ei creației, într-o manieră imersivă ce amintește de instalațiile om-poveste ale Marinei Abramović. Rupti de lume în conacul

din mijloc de natură, cu doar un mic sat în apropiere și privirea îngrijorată a unei mame bătrâne să îi străjuiască, Garance și Raphael devin creator și muză.

Debutul regizoarei Anaïs Tellenne s-a dorit un basm care să poată înainta răspunsuri la întrebări, unele vechi de când lumea, altele teribil de actuale: cum se schimbă modul în care te

vezi dacă privești prin ochii celorlalți? Sau cum anume poate fi definită relația foarte delicată dintre artist și subiectul său? Sunt ambele perspective acolo, în poveste, ceea ce o face să sară din granițele basmului într-o realitate care poate dura, dar nu este deloc mai puțin fantastic de privit.

**JOI, 20 IUNIE, ORA 18:00,
CINEMA VICTORIA**

Sărbătorește alături de noi
10 ani de senzații vibrante.

IQOS
ILUMA
EDIȚIE LIMITATĂ
NEON PURPLE

10 ani
IQOS
TOGETHER. FORWARD.

IQOS nu este lipsit de riscuri. Eliberează nicotină care provoacă dependență. IQOS este destinat exclusiv adulților.

Doina Levintza și Ovidiu Buta:

Arta *upcycling*-ului

Într-o explozie de culoare

interviul de **Andrea Marton**

Legendara creatoare de modă Doina Levintza și Ovidiu Buta, unul dintre cei mai importanți stilisti români, sunt prezenți anul acesta la TIFF cu expoziția *44 Women*, un proiect inovativ care invită publicul „să se joace” pornind de la combinații inedite de costume de teatru și film emblematice. Vernisajul expoziției va avea loc astăzi, 20 iunie, începând cu ora 16:00 la Muzeul de Artă Cluj-Napoca.

De unde s-a născut ideea expoziției și de unde v-ați inspirat?

Doina Levintza: De-a lungul carierei mele am creat mii de costume și am realizat că punctul acela în care se termină piesa poate să fie, de fapt, un nou început. Și atunci, inițial, am adunat costumele importante din cariera mea într-o galerie, galeria Costumelor de Teatru Final Levintza din București, după care, discutând cu Ovidiu, am zis că poate am putea începe un proiect creativ în care să dăm o nouă viață acestor lucruri.

Simțiți că unindu-vă forțele ați creat un produs inovativ?

Ovidiu Buta: E inovativ. Noi nu am realizat inițial că această joacă e ceva total nou, pentru că *upcycling*-ul nu e un termen nou, însă nu am mai auzit de acest proces realizat pe costumul de teatru, e destul de neobișnuit. **Doina Levintza:** Cel mai important lucru în meseria noastră este să descoperi

Doina Levintza

Ovidiu Buta

ceva inovativ. Inovația este cea care te duce mai departe și această idee inițial mi s-a părut o idee simplă, dar, înaintând în proiect, ne-am dat seama că este ceva ce nu s-a mai făcut și atunci am început să îi dăm o bază foarte clară pe care să putem lucra pe viitor.

La ce anume ar trebui să fie în mod particular atenți cei care admiră expoziția?

Doina Levintza: În primul rând ar trebui să se bucure

la fel cum ne-am bucurat și noi când am făcut aceste lucruri. Pentru mine ceea ce contează este clipa, clipa în care te întâlnești cu creația și felul în care reacționezi în fața ei.

44 Women

lucram cu echipe creative. Sunt echipe foarte mari cu fotografi, actrițe, make-up artiști, hair stylists... care s-au adunat de fiecare dată în jurul unui personaj gândit de noi și au lucrat la rândul lor, au pus carne pe acest personaj.

Nu e nevoie de niciun fel de background. Este, efectiv, un îndemn la a te juca. Creativitatea înseamnă capacitatea omului de a se juca și fiecare om poate să devină în această expoziție la rândul lui creativ. Efectiv, adoptând un personaj și jucându-se cu el în mintea lui, plasându-l în diferite contexte. E foarte uman totul. Da, asta e cuvântul, „uman”.

Care este cea mai mare satisfacție atunci când lucrați la o expoziție de o asemenea anvergură?

Doina Levintza: De-a lungul vieții am susținut

„Asta e fantastic la expoziție, faptul că fiecare poate crea un univers unic în jurul acestor personaje”. Ovidiu Buta

Ovidiu Buta: Eu am spus întotdeauna că această expoziție e ca o poartă către creativitate și chiar dacă sună puțin ciudat, ideea este să te uiți și să încerci să imaginezi tu piesa în care personajul respectiv ar putea să joace.

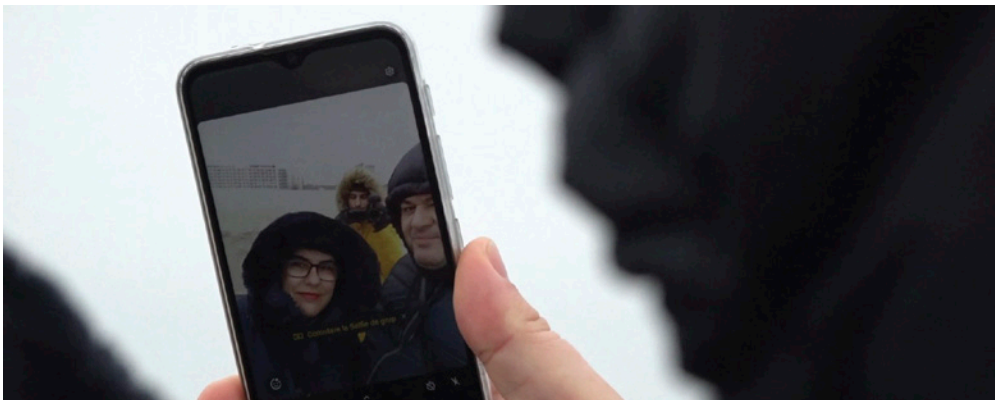
Așadar, e un proces creativ care implică și spectatorii?

Ovidiu Buta: Da, da, perfect, adevărat. E o atmosferă de joc. E *entertaining*, e o expoziție pop înainte de orice și asta ne-a dat posibilitatea să

că tot ceea ce faci trebuie supus judecății publicului, iar expoziția este cel mai bun lucru pe care poți să-l faci în acest sens. Toată viața am organizat expoziții și toată viața m-am bucurat de bucuria oamenilor care descoperă lucrurile pe care noi le facem. ■

Scanați codul QR pentru a citi interviul integral pe site-ul AperiTIFF

Cum facem să nu mai ținem cont de gura lumii? Ce înseamnă pentru cei de vârstă mijlocie „ne dorim o viață liniștită”?

diferențele de mentalitate dintre cele două generații. „Dacă Cristi Puiu făcea un film despre subiectele astea, era altceva, pentru că el are un statut”, comentează tatăl. Și, în timp ce Mihnea Toma insistă că fiecare poate să-și trăiască viața după cum vrea, părinții nu vor ca el să fie asociat cu „anumite grupuri”. Mihnea Toma folosește cei patru pereți ai apartamentului familial, înghesuit și anost ca multe apartamente de la noi, pentru a lansa conversații tot mai dificile. Regizorul își lasă părinții să vorbească, să se descarce, să-și verse toate frustrările. Și, spre lauda lui, nu îi judecă.

**JOI, 20 IUNIE, ORA 18:15 / UNIVERSITATEA SAPIENȚIA
VINERI, 21 IUNIE, ORA 12:45 / CINEMA ARTA**

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Weekend în Familie - Ce-o să zică lumea dacă faci un film despre ăia?

Maria Măruță

În timp ce-și caută un subiect pentru documentar, Mihnea Toma descoperă potențial într-o discuție cu părinții săi. Cei trei ajung să dezbată probleme de identitate și diferențe de mentalitate între generații.

„Orice faci tu ne afectează și pe noi”, repetă obsesiv părinții lui Mihnea Toma, realizatorul documentarului *Weekend în familie*. Început într-o notă șovăitoare, filmul decolează când cei doi protagoniști, trecuți de 50 de ani,

se așază confortabil în fotolii să se uite la televizor, ca în fiecare seară. Mihnea Toma pune camera pe ei și le spune direct că se gândește să facă un documentar despre scena de *Drag* din România. Previzibil, tema devine imediat

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Magnificent Sky Sunetele durerii și haosului

Maria Măruță

Cum se poate ca doi dirijori super-scoliți într-ale muzicii clasice să se desprindă atât de drastic de ce au învățat și să migreze înspre un stil apropiat de muzica *noise*? Cum treci de la simfoniile copleșitoare ale lui Beethoven și sonatele lui Brahms la compoziții care sună ca o greșală? Răspunsul e: exact așa cum, de exemplu, pictorii cubiști ai secolului XX au făcut trecerea de la arta clasică la cea avangardistă, oricât de scandalos ar fi fost la vremea aceea. *Magnificent Sky* ne spune povestea muzicii lui Iancu Dumitrescu și a Anei-Maria Avram în

Când au considerat că muzica nu mai poate reflecta mentalitatea omului modern, Iancu Dumitrescu și Ana-Maria Avram au sărit în ajutor să creeze un gen de muzică strident, ce pare să „chinuie” instrumentele muzicale.

contextul în care s-a născut acest gen, din simplul motiv că muzica lor nu poate fi separată de discursul care o definește și delimitează. Creat de Dumitrescu, manifestul acestui gen muzical e unul ambiguu și ermetic, menit pentru puținii care reușesc

să aprecieze muzica în forma unor zgomote stridente. Compozițiile acestui cuplu de „dirijori ai secolului XXI” par să exprime tot ce muzica clasică nu poate, și anume tot ce ține de estetica urâtului și a haosului. Surpriza documentarului ni se arată

atunci când descoperim câtă muncă, tehnică și exercițiu presupune, de fapt, acest stil muzical care dă impresia unui accident nefericit.

**JOI, 20 IUNIE, ORA 20:00 / UNIVERSITATEA SAPIENȚIA
VINERI, 21 IUNIE, ORA 17:00 / CERCUL MILITAR**

Credit foto: Nicu Cherciu

Construit în secolul al XVIII-lea, Castelul Bánffy din Râșnuci, o adevărată bijuterie arhitecturală, și-a recăpătat strălucirea anul acesta în urma unor ample lucrări de restaurare și conservare. Înconjurat de un parc care include un lac cu ponton, Castelul a fost cadrul perfect pentru Garden Party TIFF, unul dintre cele mai rafinate evenimente pe care le-a organizat festivalul în istoria sa.

COMPETIȚIE

Fetele tot fete

Trezirea la viață

Crăița Nanu

Elevă a unui boarding school mixt, dar foarte conservator, Mira este o toci-lară ca la carte și prima fată care devine șef de promoție din toată istoria școlii din India, în munții Himalaya, instituție respectabilă la care studiasse și mama ei.

Îndrăgosteala lipsește cu desăvârșire de pe lista ei de priorități. Mira are însă 16 ani și e nevoie doar de un coleg nou și de un *meet-cute* la privit de stele pentru ca situația să se schimbe complet. *Fetele tot fete* (*Girls Will Be Girls*) începe ca un *coming of age* de pension. De altfel, regizoarea Shuchi Talati spune că a scris povestea pornind de la

pasiunea și curiozitatea pe care le avea de tânără pentru *boarding school*-uri și dorindu-și un film cu și despre fete ce au curajul să păcălească regulile stricte ce le încorsează pe tot parcursul școlii.

Mira, interpretată de talentata debutantă Preeti Panigrahi, este o astfel de fată. Mult din modul în care tânăra e construită își găsește ecoul în mama ei, o femeie frumoasă despre care aflăm rapid că o crește singură, cu un ajutor financiar nu fără consecințe de la tatăl înstră-

O poveste din India ce vorbește pe limba fetelor din orice țară.

inat. Pe măsură ce Mira se apropie, cu seriozitate, curiozitate, și aplomb, practic la fel cum ar trata o materie nouă, de ideea unei prime relații, povestea se mută din școală în casa Mirei. Iar mama devine a treia roată la o căruță și așa în tatonări.

Fetele tot fete are ritmul unei treziri la viață. Conflictele interioare se prăvălesc în afară și scot scânteii. Mama devine ad-

versarul fiicei iar băiatul Sri jonglează expert cu atenția amândurora. Și grație lui, filmul se ridică deasupra unui simplu *coming of age*, devenind un aproape un studiu de gen spus cu umor și căldură. Căci unele fete nu vor vedea niciodată cât de fete sunt decât dacă au un băiat prin preajmă care să le trateze ca atare.

JOI, 20 IUNIE, ORA 20:00 / CINEMA VICTORIA

LIDL
meriți să fii surprins

PIATA LIDL
PROSPETIM. SINCER.

DE FILMUL TĂU

Mergi pe filmul tău și
**IA CEVA
DIN PIATA!**

Fluturi de noapte – Domnișoara Havisham de la Breaza

Maria Măruță

Înconjurată de lucrșoarele ei, de ținute scilpicioase, partituri, cărți și fotografii dintr-o tinerețe *glamoroasă*, Marina Voica pare a fi întruchiparea domnișoarei Havisham. „Eu nu sunt bătrână!”, spune ea, de parcă totul ar depinde de a ne convinge pe noi toți că așa e. Documentarul lui Andrei Răuțu *Fluturi de noapte* încearcă să împace două lucruri contradictorii, care, surprinzător, duc la același rezultat: pe de o parte, regizorul vrea să o surprindă

pe Marina Voica în momentele în care își dă jos învelișul exterior de divă și rămâne doar ea: Marina, vulnerabilă și adevărată. Pe de altă parte, fosta cântăreață ține cu dinții de orice înseamnă reputație, orice i-ar garanta că rămâne relevantă, ceea ce exclude vreo scenă în care să lase garda jos. Cum am zis, rezultatul e același pentru noi, cei care avem filmul în față, și anume: Marina Voica pare mai singură ca niciodată, a ajuns o doamnă mărunțică ce se hrănește cu aplauze, laude și lumina reflectoarelor. Și totuși! – oricât de perimată pare Marina Voica, divei îi lipsește orice urmă de *imposter syndrome*, ca și cum moartea în sine ar veni după ea dacă uită vreodată că ea a fost, și va fi pentru totdeauna, *marea Marina Voica*.

JOI, 20 Iunie / ORA 16:00,
CINEMA VICTORIA
VINERI, 21 Iunie, ORA 15:00 /
CERCUL MILITAR

TIFF sustenabil: Festivalul contribuie la Cluj Net Zero City Local Coalition

Claudia Negrea

Festivalul Internațional de Film Transilvania anunță alinierea sa cu misiunea *100 de orașe inteligente și neutre din punct de vedere climatic până în 2030*, un program ambițios al Comisiei Europene. TIFF va contribui la inițiativa Cluj Net Zero City Local Coalition, care necesită inovații sistemice și acțiuni transformatoare în toate domeniile de emisii. TIFF aplică din 2019 o strategie de sustenabilitate integrată, aliniindu-se cu obiectivele UNESCO City of Film.

TIFF colaborează cu producători locali pentru aprovizionarea evenimentelor gastronomice, precum cizelurile Film Food. Festivalul reciclează bannerele, covoarele și scaunele din spațiile outdoor care sunt deteriorate și care nu mai pot fi folosite.

Publicul este încurajat să achiziționeze bilete online prin restrângerea numărului de puncte de vânzare fizice și investiții constante în componenta de vânzări online. Pentru reducerea risipei și consumului, festivalul promovează de mai mulți ani opțiuni de transport alternativ pentru voluntari, staff și partici-

Foto: Andreea Popa

„Prin crearea unei politici de achiziții sustenabile care să stabilească standarde pentru selecția și achiziția de bunuri și servicii, realizarea unei anchete la locații pentru a identifica oportunități de îmbunătățire a sustenabilității și prin planul EcoTIFF Roadmap Action Plan, se va stabili un set de acțiuni pentru a ghida festivalul în direcția sustenabilității.”

panți, extinzând gratuitatea la transportul public pentru cei care cumpără abonamente la festival și facilitând accesul cu bicicletele sau trotinetele către spațiile de desfășurare a evenimentelor. În plus, datorită unei colaborări cu TIFF, Bolt România va suplimenta numărul de trotinete electrice în perioada 14 – 24 iunie.

Din cadrul filmelor care abordează relația om-natură, anul acesta mai putem viziona *Vulpea și iepurele salvează pădurea (Fox and Hare Save the Forest)* și *Utopia de beton (Concrete Utopia)*.

Publicul TIFF și invitații au la dispoziție anul acesta și o hartă care conține atât spațiile verzi din Cluj-Napoca. Scațați QR code-ul pentru a descoperi toate locațiile.

Transilvania Pitch Stop.

Trambulină pentru filmele românești

Transilvania Pitch Stop - platforma internațională de co-producții ediția a 11-a - face parte din programul mai larg Ro Days | Industry Events dedicat industriei de film din cadrul Festivalului Internațional de Film Transilvania.

Dumitrana Lupu, Head of Industry

TPS este o platformă de co-producție care prezintă anual o selecție de 10 proiecte în dezvoltare, profesioniștilor din industria internațională (producători, distribuitori, agenți de vânzări, reprezentanți ai fondurilor de film etc.) prezenți la TIFF și interesați de stabilirea unor parteneriate pentru dezvoltarea de proiecte de film. Pe măsură ce TIFF a devenit un eveniment din ce în ce mai prestigios și recunoscut în România și Europa de Est, TPS s-a dezvoltat de asemenea, într-un mod organic.

TPS are ca scop principal facilitarea vizibilității proiectelor selectate, precum și a conexiunilor internaționale propice pentru a le asigura finanțarea și expunerea în circuitul de festivaluri internaționale. Aceste lucruri ar fi foarte dificil de realizat pentru multe dintre proiectele vizate, în lipsa acestui program.

TPS 2024 are loc în 20 și 21 iunie și este inovator prin felul în care îmbină componenta de business cu cea creativă, astfel suplind nevoile cineștilor est-europeni.

Inițial focusat doar pe proiecte provenind din România și Republica Moldova, în 2017, programului i-a fost

adăugată și o componentă internațională, conferindu-i un caracter inovator. Programul cuprinde

prezentarea publică a proiectelor în fața potențialilor parteneri și finanțatori, întâlniri individuale și dis-

cuții aplicate pe proiectele selectate (pe diferite teme precum dezvoltare de scenariu, pitching, marketing, etc).

TPS are o rată de succes impresionantă, întrucât multe dintre proiectele participante au obținut finanțare de pe urma programului și în final s-au bucurat recepție critică pozitivă la scară internațională.

Multe dintre proiectele participante la Transilvania Pitch Stop au avansat cu munca lor sau chiar au finalizat filmele având premiere mondiale la festivaluri importante. Printre proiectele românești, amintim lungmetrajul *Unde Merg Elefanții* (regia Gabi Șarga și Cătălin Rotaru), prezent în competiția oficială TIFF și în cadrul Zilele Filmului Românesc 2024, *Balaur* (regia Octav Chelaru), prezent în ZFR 2022, *La Civil* (regia Teodora Mihai) premiat în cadrul secțiunii Un Certain Regard la Festivalul de film de la Cannes în 2021, *Monștri* (regia Marius Olteanu) care a avut premiera mondială la Berlinale 2019, secțiunea Forum, *Carbon* (regia Ion Borș), *Soldații. Poveste din Ferentari* (regia Ivana Mladenovic) distins cu Premiul Gopo pentru Cel mai bun film de debut în 2019, *Tata mută munții* (regia Daniel Sandu), cu premiera mondială la Festivalul Internațional de la Shanghai (2021). ■

THE FESTIVAL MUST GO ON ANYTIME. ONLINE

SALE
3 Iunie - 31 Iulie

TIFF UNLIMITED

Cinema-ul tău alternativ. De acasă.

15 €* | 27 €* | 50 €*
3 luni | 6 luni | 12 luni

Aboneaza-te pe unlimited.tiff.ro și vezi filme premiate din toata lumea.

COMPETIȚIE

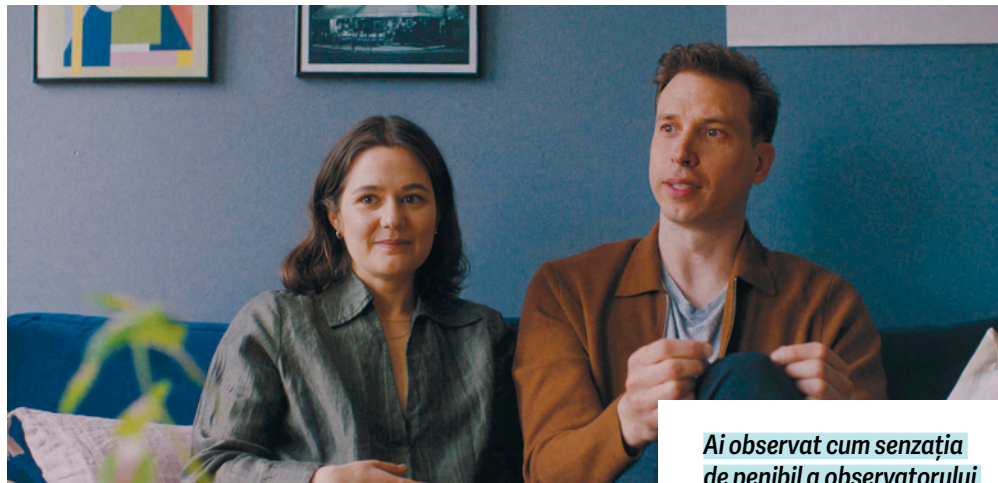
Hipnoza

Zero inhibiții

Crăița Nanu

Nu? Ei bine, sesiunea de hipnoză din *Hipnoza* (*The Hypnosis*) fix asta generează. Andre și Vera sunt un cuplu obișnuit, care și-ar dori să știe să mascheze sau să pluseze în funcție de interes, să șlefuiască adevărul în funcție de rezultatul dorit, să joace expert pe scena vieții astfel încât să fie acceptați de cei din jur. Sigur, cu rușinile și nesiguranțele aferente, spuse doar în intimitate. Nu le prea iese, dar nu-i timpul pierdut.

Problemele apar atunci când Vera face demersuri pentru a se lăsa de fumat și capătă în schimb o siguranță de sine ce frizează absurdul. Suntem brusc puși față în

față cu descătușarea femeii din chingile așteptărilor celor din jur *reloaded*, la puterea a zecea, pe pereți practic. Este și cel mai prost moment în care se poate întâmpla asta. Cei doi sunt la un program de *pitching* unde trebuie să vândă ideea unui start-up. Penibilul se revarsă în valuri pe tot parcursul

filmului și te face să vrei să-ți acoperi ochii și urechile mai ceva ca un horror. Dovadă că rușinea este, poate, mai adânc înșurubată în noi zilele astea decât frica. Sau că frica de rușine e mai mare decât frica de pericol.

Filmat în ordine cronologică, cu actori lăsați să improvizeze și o secvență

Ai observat cum senzația de penibil a observatorului crește direct proporțional cu numărul de inhibiții pierdute de cel observat?

de final absolut memorabilă, debutul regizorului Ernst De Geer este o satiră ce vorbește despre fățărnicia pe care o integrăm cu atâta nonșalanță în viețile noastre.

VINERI, 21 IUNIE, ORA 10:00 / CINEMA VICTORIA

Alicia Svigals și Donald Sosin, în cine-concert

Claudia Negrea

Găsită la întâmplare în 2015 într-un târg de vechituri din Paris, copia originală a filmului *Orașul fără evrei / City Without Jews* de Hans Karl Breslauer (1924), a fost

restaurată de Arhiva Austriacă de Film, iar în 2020 violonista klezmer de renume mondial Alicia Svigals și celebrul pianist de film mut

Donald Sosin i-au compus muzica originală.

Filmul pe care îl puteți viziona astăzi de la 21:30 spune povestea unui oraș fictiv

din Austria numit Utopia, în care autoritățile decid să expulzeze toți evreii din țară. Urmează un declin economic și cultural care îi va face pe adepții noii legi să își chestioneze deciziile.

Alicia Svigals a colaborat cu numeroși artiști, de la Kronos Quartet la Led Zeppelin. Grupul Klezmaticus pe care l-a fondat a primit în 2007 un premiu Grammy pentru Best Contemporary World Music Album. Donald Sosin creează și performează muzică pentru filme mute de peste 50 de ani. ■

TIFFashion Corner

Claudia Negrea

Între 20 – 23 iunie Casa Numaá, vă invită să descoperiți un mix curatorial

eclectic, care aduce laolaltă, într-o atmosferă boutique, creatori mai noi sau mai vechi. YDEAS – Young Designers Exhibition & Shop - TIFFashion Edition, prezintă cele mai noi și originale proiecte de artă vestimentară, bijuterii, accesorii sau decorațiuni

ale unora dintre cei mai inventivi designeri clujeni și nu numai.

Căutând, în special, o aliniere între brand-urile prezente, TIFFashion Corner by YDEAS își propune să ofere vizitatorilor o alternativă neconvențională de interacțiune cu moda,

care să treacă dincolo de matematica creator-marfă-client.

PROGRAM: JOI-DUMINICĂ, 11:30 – 19:30

WHAT'S UP, DOC? / ZIUA MAGHIARĂ

Kix

Boyhood în est

Ion Indolean

După ce sondează, cu o filmare trashy, oferta unei Budapeste douămiiste ghe-toizate, co-regizorul Dávid Mikulán îl alege pe Sanyi, un băiețel de opt ani cu un skateboard hârșăit. Uneori, trebuie să ai nas pentru potențialul unui subiect. Să îl simți cum se va dezvolta în viitor. E ceva în privirea puștiului, pierdută dar vivace, care pare să anunțe dramatismul (sau chiar tragismul) poveștii sale. El e ceea ce se numește un copil neastâmpărat. Lipsit de simțul conservării, se aruncă în fața mașinilor, sparge geamuri sau lovește puternic cu mingea semi-dezumflată porți solemne de biserici. Desenează falusuri peste

tot, gest reflex al violenței pe care o resimte, ca apoi, pe măsură ce crește, să o reproducă și fizic, compulsiv.

În fosta capitală de imperiu, Sanyi trăiește într-o lume abrutizată.

O lume agitată și animalizată, unde educația trece cu frecvență de la a fi brutală la a lipsi cu desăvârșire. Pumnul și indiferența domnesc, pe rând. Situația incertă de acasă nu pare să îi ofere un model pozitiv. Sărăcia, inutilitatea socială, sunt resimțite de el și de tovarășii cu care hălăduiește pe străzi.

Agitația lui Sanyi provine din lipsurile mul-

tiple – șase oameni în 26 de metri pătrați insalubri –, dar el (și de fapt nimeni de aici) nu face paradă de propria precaritate. Este o viață dezordonată, caracterizată de murdărie și întâmplare, dar e viața lor, singura pe care o cunosc. Am putea crede că nu își dă seama ce trăiește, dacă nu ar fi momentele de confruntare și reflexie, când

O bijuterie de cinema direct, un hit întins pe un deceniu, Kix îl urmărește pe Sanyi, un băiețel dezorientat care crește în acea Budapestă pe care nu o vei vedea niciodată în cărțile poștale.

(își) explică de ce face ce face. De ce are, alături de prietenii săi, această pornire spre distrugere și nesupunere.

O bijuterie, un demers special în acest peisaj suprapopulat de filme lucrate în laboratoare de banalitate, Kix este un film real,

preocupat nu să joace safe și pe trend, ci să își spună povestea, tristă dar și amuzantă, deziluziona(n)tă dar și optimistă – exact după chipul lui Sanyi, care, în lipsa de orizont, ia totul ușor, parcă neînțelegând că repercusiunile apar. Mai devreme sau mai târziu, dar ele vin.

Cu simț premonitoriu, o figură adultă, dar la fel de iresponsabilă, îi spune într-o doară – după ce Sanyi își permite să îi dea o palmă peste cap –, că nu îl va lovi, fiindcă „viața te va lovi puternic”. O remarcă venită din simplitate, într-un boyhood al estului postcomunist, unde ar părea că nimeni nu plătește pentru faptele sale. Până când plătește. Și plata e grea și neașteptată și te lovește în moalele capului. Cu sprijinul Institutului Liszt – Centrul Cultural Maghiar.

JOI, 20 IUNIE, ORA 17:00 / CINEMA ARTA

Care-i faza cu filmul românesc în 2024?

Ionuț Mareș

Selecția ZFR este o nouă dovadă a diversității tot mai mari a cinemaului românesc. La capitolul ficțiune, avem atât filme realizate în estetica realistă a NCR și selectate la mari festivaluri (tradiția obligă!), cât și titluri care încearcă să exploreze teritorii noi. La rândul lor, documentarele variază de la producții mainstream și de mare buget, la filme care frizează experimentalul și producții independente (*low budget* sau *no budget*).

Deși criticii au trâmbițat de câțiva ani moartea Noului Cinema Românesc, iată că 2024 aduce două filme importante care, ca estetică, vin în sialul NCR și sunt realizate de doi cineaști consacrați în ultimul deceniu, Emanuel Pârvu și Andrei Cohn, ambii ajunși

Exterior. Mașină. Noapte

la maturitate artistică odată cu acest al treilea lungmetraj.

Trei kilometri până la capătul lumii a avut premiera mondială în competiția de la Cannes, iar selecția a spulberat sau cel puțin a amânat temerile că festivalul și-a întors privirea de la filmul românesc (dacă acesta nu e regizat de Mungiu și, eventual, Porumboiu sau Puiu).

Săptămâna Mare s-a regăsit în programul Forum

Trei kilometri până la capătul lumii, de Emanuel Pârvu, a spulberat temerile că Festivalul de la Cannes și-a întors privirea de la filmul românesc.

de la Berlinale, o secțiune ne-competițională care testează convențiile cinemaului și caută perspective proaspete. Pârvu își continuă explorările în relațiile de familie tensionate, cu reverberații în comunitate.

Cohn ecranizează *O făclie de Paște* de I. L. Caragiale, de la care își ia însă destule libertăți, pentru a da o nouă expresie, după *Arest*, fascinației sale

pentru raporturile de forță și dinamica violentă dintre doi oameni diferiți, obligați de circumstanțe istorice să conviețuiască o perioadă.

Un alt film extrem de așteptat este *Moromeții 3*, cu care veteranul regizor Stere Gulea încheie o trilogie cele-

competiția internațională, au ajuns și Cătălin Rotaru și Gabi Virginia Șarga, care par să se îndepărteze de realismul pur din primul lor film, *Să nu ucizi*.

Două debuturi în lungmetraj de ficțiune, producții independente, își

Trei kilometri până la capătul lumii

bră, un demers artistic aproape cât o carieră.

Un film clasic, serios, academic, care își are propriul drum ce îl plasează la egală distanță față de

propunerile de festival și de producțiile comerciale.

La șase ani după *Charleston*, Andrei Crețulescu revine cu un al doilea lungmetraj, *Exterior. Mașină. Noapte*, în care cinefilia abundentă, un anume gust pentru cinemaul de gen și înclinația spre discursuri meta jucăușe produc un film greu de clasat.

La al doilea lungmetraj, *Unde merg elefanții*, singurul titlu românesc din

au de asemenea premiera absolută la TIFF: *Rusalka*, de Claudiu Mitcu, cunoscut mai ales ca autor de documentare, și *Clasat*, de Horia Cucuta și George ve Ganæaard.

Lucruri teribile de interesante, pe alocuri chiar *wild*, se întâmplă însă la documentar, o zonă în care se aventurează tot mai mulți cineaști. E fascinantă diversitatea de moduri de producție, de stiluri de realizare, de subiecte și teme și de personaje centrale (unele foarte tușante, altele de-a dreptul inconfortabile). ■

Scanati QR Code-ul pentru a vedea programul filmelor la TIFF

Rusalka

COMPETIȚIE

Unde merg elefanții

Prea multă poftă de viață

Crăița Nanu

Camera e la fel de neli-niștită ca personajele.

Foarte mult din *Unde merg elefanții*, cel de-al doilea lungmetraj semnat de Gabi Șarga și Cătălin Rotaru, este privit agitat, mișcat, de o cameră care urmărește orașul, viața, exterioarele și interioarele cu curiozitatea unui privitor flămând să vadă tot, să descopere tot cât mai rapid posibil. Este un procedeu care te pune în gardă și devine de așteptat odată ce o cunoști pe Leni (Carina Lăpușneanu). În prima secvență în care apare, fetița strigă după Coaie, un câțel vagabond pe care îl hrănește cu sandvișurile primite la pachet. Leni este

Unde merg elefanții este un film în care nu apare niciun elefant. Este o poveste de iubire și prietenie, o pseudomelodramă, un puzzle și o comedie. Sau aproape o comedie.

prea mică, parcă – și pentru modul în care vorbește, și pentru cât de singură este în multele peripluri prin București. Nu este însă un copil lăsat de izbeliște. Este

îmbrăcată colorat și absolut tot din atitudinea ei răsufală curaj și grabă. O grabă pe care o înțelegem gradual, pe măsură ce aflăm că este foarte bolnavă.

„Ce poveste de căcat”, vine replica așteptată,

aia pe care o ai pe buze atunci când îți se propune să vezi povestea unei fetițe adorabile care stă să moară. Însă *Unde merg elefanții* își marchează teritoriul cu atâta tenacitate și umor că nu ai realmente timp să te întristezi.

Marcel (Ștefan Mihai) este și el agitat. Din alte motive, cu alte apucături, dar energia lui se lipește, ca pupatul apăsător pe obraz de prieten, pe nevoile lui Leni. În timp ce Leni strigă după Coaie, Marcel imită oamenii pe stradă, întrebând femeii dacă au chef de sex și își încasează palme. Iar în timpul asta, mama lui Leni (Alice Cora Mihalache) jonglează cu jobul de zi și cel de noapte, vinovat, ascuns de o perucă blondă, dar care îi permite să se descurce cu cheltuielile cu doctorii.

Fiecare ascunde câte ceva, iar elefanții dintre

ei, cei despre care nu vorbește nimeni, dar pe care toată lumea îi vede, că deh, sunt mari, devin și ei jucării în universul unui copil care are chef să trăiască acum, mereu, tot. Și al unui băiat care nu prea mai are chef, motiv pentru care ia în batjocură acum, mereu, tot. Și al unei mame care trăiește strict pentru altcineva. Și din trioul ăsta, pe valuri de răs și emoție, iese o concluzie mișto: că viața e de trăit mergând mereu înainte, mai ales după ce ai aflat că Leni a fost aici.

VINERI, 21 Iunie, ora 17:00 / CINEMA VICTORIA

Groupama

groupama.ro
AloGroupama: 0374 110 110

Beloved Forever

Anouk Aimée Passes at 92

Șerban Mark Pop

I'm watching Fellini's *La Dolce Vita*. Marcello wanders into the bar, takes some notes and is otherwise bored — and boring. Then she walks in, asking for a whiskey. A few moments later, they walk out together and are swarmed by paparazzi. One paparazzo shouts out that she is "lovelier than a movie star". They're completely right on that one. It's none other than Anouk Aimée, breaking through the glass ceiling with her role as the brash heiress Maddalena.

Her beauty, nonchalantness and glances

jump out as the highlights of Fellini's movie, a feat she'd perform time and time again in the many movies that

followed, cementing her career as an all-time great actress of unmatched grace and sensuality. Yesterday, at the age of 92, the beloved (*aimée* = *beloved* in English) actress passed on at the age of 92, as confirmed by her

Anouk Aimée, the French actress known for her roles in *La Dolce Vita*, *A Man and a Woman* and *Lola*, passes on at 92, leaving behind a legacy of elegance and prestige.

daughter, actress Manuela Papatakis, on Instagram.

Born Nicole Françoise Florence Dreyfus to parents

who were both actors, she gravitated towards the camera, making her debut at 14 in *The House Under the Sea* (d. Henri Calef, 1946) in the role of Anouk, a name she'd keep as her moniker through her entire career in France, Italy, Germany, and the U.S.. Aside from brightening up Fellini's works, Aimée is most well-known from her role in Claude Lelouch's 1996 film, *A Man and a Woman*. Her role garnered international acclaim, a Golden Globe and an Oscar nomination. She is also heralded as one of the most beautiful European actresses of all time.

Aimée could be seen on the screens of TIFF during the screenings of Fellini's *La Dolce Vita* and *8½*, as well as the aforementioned *A Man and a Woman*. The team at TIFF would like to offer their condolences to Aimée's friends and family. ■

ROMANIAN FILM DAYS

Holy Week

Mores of the Times

Vlad Marina

With the patience and attention of a chronicler equally interested in recording and debating, *Holy Week* sows psychology and ethical stakes onto a historical plot, little explored in Romanian film.

In our country, as in other parts, the end of the 19th century was a complicated period, to say the least, in terms of morals. The clash between traditional culture, with its religion and customs, and the slippery modernity that produced both Darwin and Lombroso (with his notorious theory linking physiognomy to the

criminal "fiber" of people) was in full swing. The chasm between social classes deepened and culminated in the great peasant uprisings of 1888 and 1907. Anti-Semitism was also spreading, this time with supposedly scientific justifications.

It's an atmosphere of historical tumult that *Holy Week* captures very well, starting with the conflict and going all the way down

to the characters' casual remarks. Adapted from O *făclie de Paște* (*An Easter Torch*), probably the most shocking text in I.L. Caragiale's career, the film centers on Leaba (Doru Bem), a relatively prosperous Jewish innkeeper who receives a death threat from a former inmate, with a deadline on Easter Day itself. The gesture is, of course, symbolically resonant: it's intended as

an (anti-Semitic) insult to the ethnic and religious differences that separate them. What follows is the protagonist's decline towards increasingly paranoid and impulsive defensive and offensive reactions, which end up shaking his main existential support pillars — his relationship with his family and the respect he enjoys in the community. In addition to the voluptuousness, subtlety and suspense of this psycho-social picture, director Andrei Cohn's great merit is that he also raises a difficult philosophical question, which Caragiale's short story does not fully articulate: to what extent is it justified to punish someone in particular for an injustice with collective authorship, whose source lies, in fact, in the very contaminated air of the age? Watch and discuss.

THURSDAY, JUNE 20, 8:00 PM / CINEMA FLORIN PIERSIC
FRIDAY, JUNE 21, 10:00 AM / ARTA CINEMA

Daniele Luchetti: "I think the moment we start describing ourselves, we lose ourselves"

Why do we need to "know" who we are, when we can simply "be"? This is what one of the best contemporary Italian directors thinks, after a 40-year career. Honest and extremely friendly, on Saturday night at TIFF.23 Daniele Luchetti was awarded the Special Award for Contribution to World Cinema.

Andrea Marton

How was your experience on Saturday night at TIFF.23 and what impressed you the most?

Certainly, the most beautiful and interesting thing was the fact that the artistic director of the festival, Mihai Chirilov, put together three films made over the course of 30 years, but which have things in common [...] that I was not aware of until now. When you go into this job thinking that your films have nothing in common, and then you discover that there is, in fact, something uniting them, it's beautiful and refreshing.

What inspires you for the films you direct?

For me, it's the people. It's human beings and the relationships between them. [...] I really like movies that capture these relationships and horror movies for their depth, because they capture people's fears and desires. These are the things that impress me the most when I see a movie. The people, not the mechanics or special effects. And in my work I like to reproduce what happens between people.

How would you describe yourself in terms of artistic vision?

If I set up my image, I start making movies that are all the same. And I don't like directors who always make the same movie, apart from

Foto: Chris Nemes

"I think that the director who narrates himself too explicitly, too consciously, is actually wearing a mask. I don't want to wear masks."

a few exceptions. [...] The moment you describe yourself, you submit to a cliché that you have created for yourself. All I can say about myself is that I am a director who likes change.

What is special about each of your films that are screened at TIFF.23?

Well, *The School (La Scuola)* is kind of a "happy" and unstoppable chaos" story that lends itself to the school it follows. Organized chaos, so to speak. *The Ties (Lacci)* is the story of familial chaos and the damage that occurs in the family and that spills over generations, while *Trust*

(*Confidenza*) is a story of internal chaos. So there are three very strong conflicts: the conflict within a social institution (the school), the conflict within the family institution, and the conflict within the human being.

Is there anything you particularly love about *Trust*? Perhaps a favorite scene?

There are some unnecessary scenes [...] that would have normally been cut, but instead are interesting. For example, there is a scene where the family is eating

on the terrace. [...] Essentially, nothing happens, but there is a perpetual sense of awkwardness in that scene. [...] While we were filming, we could hear the concert of a famous singer, Renato Zero, just 10 km away. The music ended up distorted, deformed, unrecognizable. I told the actors to listen to it while acting and to speak only when the music allowed them to. This created a very strange sense of suspense. No one knows where that actors' distraction comes from. I really like this detail in the movie. ■

Mihai Chirilov: "We need more filmmakers pushing boundaries and taking risks"

It's been another year of digging through today's ever-growing supply of films to sift and discern the TIFF selection. My colleagues - on the programming team and at similar international festivals - know what that means: a long but exciting process of searching for those gems that will organically round out your line-up, and a deft but frustrating slalom through titles as satisfying as watching paint dry on a museum wall. Plus, as with any Creative Europe-endorsed festival, the aim is a noble and assertive one: to administer a healthy and refreshing dose of European film. This specific angle means that, of all the players in the industry, the curators have the fairest overview, and the inevitably disturbing conclusion is that the reality of recent years is not exactly rosy.

Once the *enfant terrible* that thumbed its nose at the status quo, European Cinema seems to have morphed now into a film school grad desperately crafting its "Most Socially Aware" acceptance speech. Buried under an avalanche of public funding and regional grants, European cinema is a spoiled brat who churns out paper-thin and hard to sell flicks that make even Nicolas Cage direct-to-video ventures look like cinematic masterpieces. American blockbusters may be shameless explosions of CGI and tired tropes, but at least they're honest about their popcorn-fueled intentions. In Europe it seems so easy to make cinema that only those who don't want to don't. And this sudden obses-

sion with ticking off "woke" bingo cards? Films are more concerned with pandering to a pre-approved list of social issues than crafting compelling stories. Imagine a dystopian *Blade Runner* reimagined as a recycling PSA, or a gritty *Clockwork Orange* reduced to a lecture on the evils of nationalism, or the sheer escapism of Derek Jarman's radical queer films replaced with watered-down virtue signaling. Snoozefest, anyone? Where are the films that take our breath away, that grill our brains and leave our moral compasses spinning?

Now, I'm not saying they've disappeared altogether. Fortunately, there are exceptions (otherwise we wouldn't be doing the

Where Elephants Go

festival), but there's just as well the risk of clinging on to them like a lifeline and trotting them out as if they might confirm a rule, when in fact

I still believe that diversity in cinema is not about quotas or ideological purity.

you can see that the emperor is almost naked. As for the socio-political commentary, let me not be misunderstood: it is more necessary than ever and can be effective too. But the best European films always tackled complex issues with wit, imagination, ambiguity, a bit of craziness, and a willingness to question,

Toll

critical thinking. Filmmakers seem cautious, self-important or simply in the wrong job. The current trend of checklist filmmaking feels like glorified propaganda, not artistic provocation. It preaches to the converted instead of cleverly recalibrating one's speech to spark genuine conversation.

We need more edgy and sophisticated works, controversial and sick films that make us squirm in our seats. We need more filmmakers pushing boundaries and taking risks. Diving into the darkness, confronting the messy contradictions of the human experience. Asking difficult questions about faith, morality, the very nature of existence... Just as we need female directors. This crisis in the film industry is pressing, but poorly addressed right from the decision-making stage of project funding, at least that's my impression. I still believe that diversity in cinema is not

about quotas or ideological purity. A noble cause in theory, in need of urgent repair, risks in practice generating more aptly-circumstantial feminist statements than full-fledged, nuanced stories that are relevant in the unhealthily polarizing times we live in. Fortunately, emerging female directors like Carolina Markowicz, Anais Tellene, Shuchi Talati, Laura Ferres, Vita Drygas, Gabi Şarga and Isabela Ţeñţ, all of whom play in competitions at TIFF.23, lead me to believe that all is not lost. ■

Three Kilometres to the End of the World

The Natural Paradise of Contrasts

Oana Balaci

Miruna Berescu's script, written in collaboration with Pârvu, presents a patriarchal society governed by fear and word of mouth, where money and relationships are the most important assets. The absurd

The rotten legal system and stereotypes of a patriarchal society are explored against the backdrop of the idyllic landscapes of the Danube Delta.

The third feature film

by actor-turned-director Emanuel Pârvu had its world premiere this year at the Cannes Film Festival, where it received the Queer Palm award. Now, the filmmaker is back at TIFF.

The plot of *Three Kilometres to the End of the World* (and of reason) takes place in a seemingly peaceful village in the Danube Delta, where illegalities such as poaching and corruption are the way of the land. But, similar to the narrative thread in *Marocco* – the filmmaker's second feature film, selected in the Official Competition at TIFF.20 – a gesture of tenderness

carried out with the best of intentions triggers a series of unfortunate events, which throw the entire community into unexpected chaos.

The cast brings together established actors, such as Adrian Titieni, Laura Vasiliu, Bogdan Dumitrache and Valeriu Andriuşă, with the younger generation, which includes Ciprian Chiuşdea and Ingrid Berescu, both with a natural and believable performances, in tune with the rural atmosphere.

The film tells the story of a gay boy who returns to his hometown to spend time with his family after his high school graduation, but whose

experience turns out to be a far cry from the serenity of the last long summer days before college: one night, on his way home from the disco, Adrian is beaten up in the middle of the street.

The natural paradise, where time flows slower, is thus transformed into a spatial setting conducive to the struggles between old and new, conservatism and progressivism, rural and urban, medicine and religion. The idyllic landscapes starkly contrast the barbarism that the characters prove themselves capable of, so easily overlooked in the name of collective peace. In a realm at the end of the world, on the edge of civilization, where the status quo must be preserved at all costs, blood ties count for too little.

lines of those in positions of authority are delivered with such calmness and sincerity that it's hard not to try to see their point of view as well.

Therein's the charm. The antagonists do not lie or deny the facts, and the commissioner seems inclined to do what is fair. Unlike the situation in *Men of Deeds* – Paul Negoescu's drama that depicts a similar image of rural police –, which degenerates horribly, here there seems to be no trace of malice. Each person really feels that what they're doing is right and „better” for the other. *Three Kilometres to the End of the World* plays with perspectives and does not issue verdicts. Can you issue them?

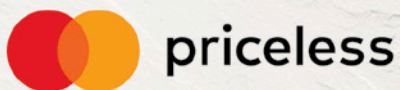
THURSDAY / JUNE 20, 21:45 / UNIRII OPEN AIR
SATURDAY / JUNE 22, 15:00 / STUDENT HOUSE

TIFF MOMENT

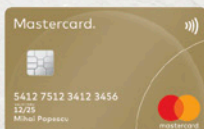

Gulash Party pentru invitații TIFF la Ziua Maghiară / Casa Tranzit
Fotografii: Chris Nemeș

Un singur loc,
o multitudine de posibilități:

Intră pe priceless.com

Bucură-te împreună cu cei dragi de experiențe și oferte în România și străinătate. Exclusiv pentru deținătorii de carduri Mastercard.

